

KURIR

NOVO MESTO

Št. 4 Leto II
15. aprila 1973

časopis kolektiva industrije motornih vozil

Uspešen nastop intervencijskih vozil

(Berite članek na 15. strani)

Delavski svet je zasedal

Centralni delavski svet je v enem mesecu zasedal kar trikrat. Najprej je obravnaval zaključni račun in potrdil bilanco poslovanja za leto 1972. 12. marca 1973 je razširjeni delavski svet poslušal poročilo vseh služb in proizvojenj o poslovanju v preteklem letu. Poročevalci so pripravili zelo obširno gradivo in seznanili organe upravljanja s težavami, ki so spremljale poslovanje v letu 1972.

Centralni delavski svet podjetja je na svoji zadnji redni seji, ki je bila 30. marca 1973, obravnaval in sklepal o obširnem dnevnem redu, ki je obsegal vrsto pomembnih vprašanj s področja poslovanja s tujino ter obravnaval poslovanje IMV podjetji v inozemstvu.

Druga točka dnevnega reda je bila namenjena ponovni obravnavi pogodbe s kmetijskem izobraževalnim centrom Grm o odkupu kmetijskega zemljišča. Po pogodbi, ki smo jo sklenili že leta 1969, smo se obvezali odkupiti za potrebe šolskega centra drugo kmetijsko zemljišče „Pod Trško goro“ in zgraditi ustrezne šolske prostore za potrebe kmetijske šole. Zaradi nastale gospodarske situacije smo bili prisiljeni omejiti vse investicije in pogodbe s kmetijsko šolo nismo uspeli uresničiti. Delavski svet je odobril novo pogodbo, ki določa realizacijo tega programa v naslednjih treh letih.

CDS je razpravljal tudi o podaljšanju mandata in sprejel sklep da se članom CDS in drugim organom upravljanja, ki so bili izvoljeni za dve leti, podaljša mandat za 6 mesecev. To odločitev pogojujejo priprave za uresničitev ustavnih dopolnil.

Med razne oblike samoupravnega sporazuma spadajo sedaj tudi prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje. Ko je zvezna skupščina omejevala potrošnjo za leto 1973, je omejila tudi stopnjo prispevkov na stopnje, ki so veljale v letu 1972. Prav tako je zvezna skupščina omejila proračunsko upo-

rabo na ravni iz leta 1972.

Zakonodajalec je dopustil možnost samoupravnega dogovarjanja na račun povečanja sredstev za potrebe zdravstvenega zavarovanja, ker se predvideva v letu 1973 povečanje nominalnih osebnih dohodkov za 12,5 %.

CDS je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o merilih prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje delavcev na območju skupnosti zdravstvenega zavarovanja Novo mesto, Celje in Ljubljana.

Na seji smo kritično ocenili

tako dogovarjanje, ki obremeni gospodarstvo kljub vsem deklaracijam zvezne skupščine in intervencijam ZK. Gospodarstvo ne bo moglo prenesti vseh teh dogovarjanj, saj gre v posameznih primerih za izigravanje zveznih zakonov s strani republikanskih in lokalnih faktorjev.

Ne bo odveč, da se v bodoče vsi takšni sporazumi temeljito pretehtajo. V tem primeru je dal CDS načelni pristnek s tem, da strokovne službe in vodstvo podjetja ponovno izprašajo upravičenost prispevkov za zdravstveno zavarovanje.

Poslovanje IMV v tujini

Vodja zunanje trgovinskega sektorja Slavko Blatnik je na seji poročal o poslovanju IMV podjetij v tujini

Na osnovi tretjega odstavka 11. člena zakona o ustanavljanju podjetij v tujini in odredbe o podatkih v poročilih o letnem in šestmesečnem poslovanju podjetij v tujini (Ur. list SFRJ 4/72) je organizacija združenega dela dolžna predložiti Narodni banki Jugoslavije in pristojni Službi družbenega knjigovodstva letno poročilo o poslovanju podjetij v tujini za leto 1972 do 31. 3. 1973.

Letno poročilo mora vsebovati:

1. Bilanco uspeha podjetja v tujini od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1972
2. Bilanco stanja podjetja v tujini na dan 31. 12. 1972

3. Razdelitev dobička
4. Dobiček, ki se prenese v Jugoslavijo, in dokaz o vnosu dobička
5. Številko in datum registracije o vpisu v register podjetja v tujini
6. Znesek in vire vloženih sredstev v podjetje v tujini
7. Znesek kreditov in način odplačevanja
8. Finančni načrt in njegova realizacija
9. Načrtovani prenos dobička iz naslova vrednosti vloženih sredstev
10. Število stalno zaposlenih naših in tujih državljanov
11. Vrednost prometa blaga in storitev z Jugoslavijo in do-

biček

12. Vrednost prometa blaga in storitev z ostalimi in dobiček
13. Vrednost prometa blaga in storitev z matično OZD in dobiček

V tujini so poslovala na dan 31. 12. 1972 sledeča podjetja, ki jih je ustanovila naša organizacija združenega dela:

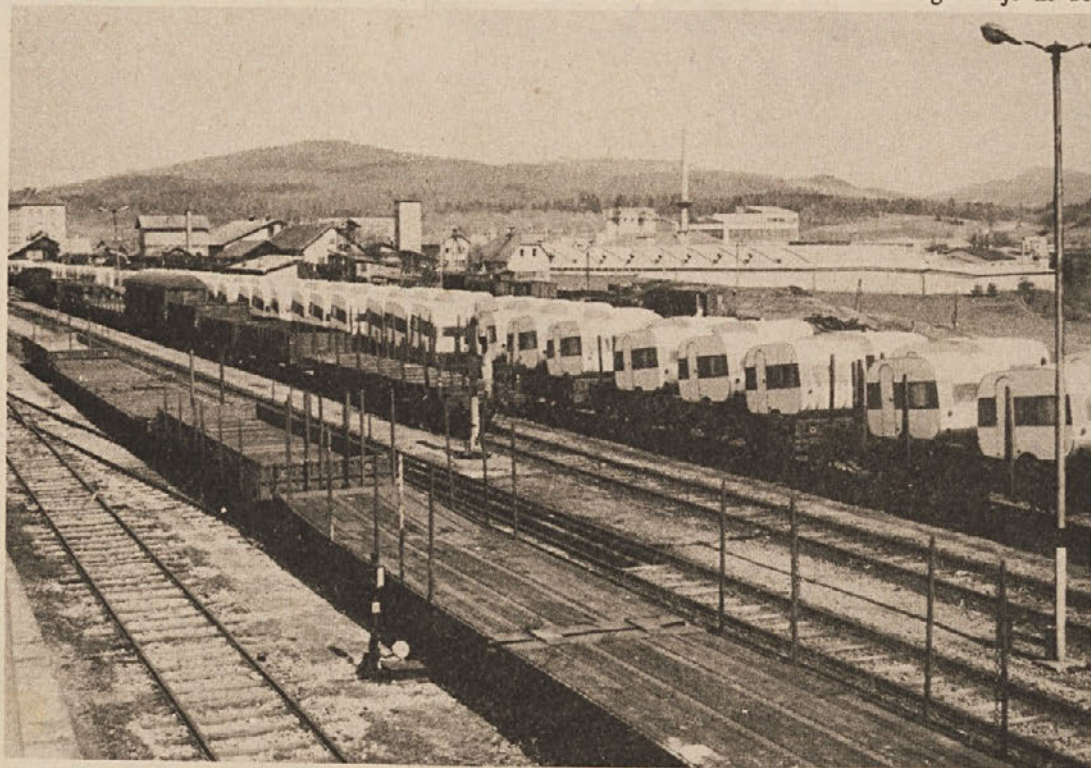
1. IMV Adria Caravan Nederland N. V., Kesteren
2. IMV Adria Wohnwagen, Vertriebs G.m.b.H, Muenchen
3. IMV Adria Caravan France, Paris
4. IMV Adria Caravan Belgen N. V., Deinze
5. IMV Caravan Swiss S.A., Locarno
6. IMV Adria Caravan Danmark A.S., Vejle
7. IMV Automotive International LTD, Bedford

Program dejavnosti podjetij obsega:

1. organizacija prodaje Adria karavanov na tržišču;
2. organizacija prodajne mreže;
3. organizacija prodajno-servisnih mest preko pogodbenih podzastopnikov;
4. organizacija tehnično-servisne službe in reklamacijske službe;
5. organizacija oskrbe z rezervnimi deli;
6. organizacija sejmov in reklame;
7. študij tržišča in poročanje o delu konkurence in situacije na tržišču;
8. na osnovi analize tržišča in stanja na trgu mora predlagati prodajne pogoje za karavane, da bi s tem dosegli ugodnejše cene in prodajne pogoje za IMV.

Dodatno k tem nalogam ima firma IMV ADRIA CARAVAN DEINZE v svojem programu kot osnovno dejavnost proiz-

(nadaljevanje na 3. strani)

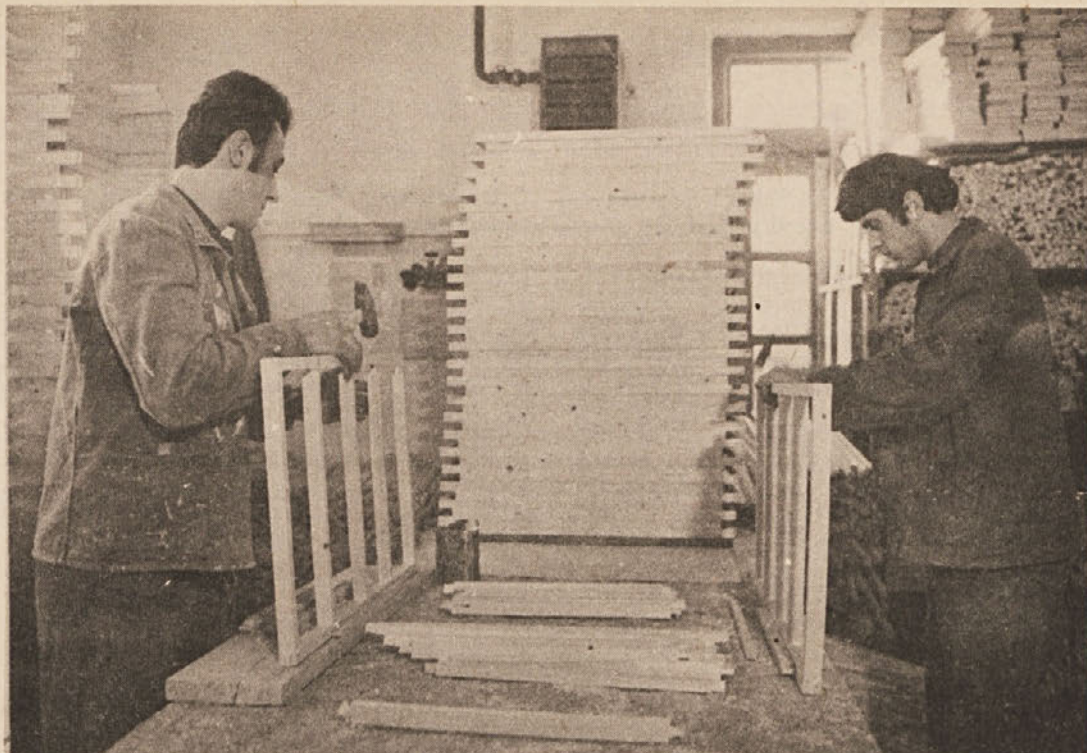
Trdo smo morali delati, da smo dosegli take uspehe v izvozu. Mnogo vlakov je odpeljalo prikolice v najrazličnejše države...

(Nadaljevanje z 2. strani)

vodnjo prikolic JUNIOR in centralno skladišče rezervnih delov za zapadni del Zapadne Evrope. Poudariti je potrebno, da ta podjetja niso ustanovljena z namenom ustvarjanja dobička, ampak z nalogo čimvečjega plasmana prikolic po za nas najugodnejših dobavnih in plačilnih pogojih. Iz tega razloga so naša podjetja v tujini končala z minimalnimi dobički.

Pregled rezultatov poslovanja iz predloženih Bilanc -

država:	realizacija v dinarjih:
Nizozemska	48.663.054,20
Nemčija	70.339.800,65
Francija	103.974.136,60
Belgija	12.986.458,81
Švica	16.675.633,20
Danska	4.230.786,65
Anglija	1.623.621,90

Delo v semiškem obratu

Podjetja poslujejo z malimi sredstvi v odnosu na doseženi promet, zato so se soočevala, in s tem je vezana tudi naša organizacija združenega dela, s problemom pravočasnega plačila izvršenega izvoza. Da bi ta problem rešili, smo v letu 1972 izvažali na komercialni kredit, ki smo ga dobili od Fonda za zavarovanje in kreditiranje izvoza na 3-letni komercialni kredit in od Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto 1-letni kredit.

Glede na to, da bomo v bodoče še povečali izvoz in s tem promet podjetij v tujini, moramo poskrbeti za trajnejše povečanje sredstev podjetij. 1. točka člena 12. Zakona o ustanavljanju podjetij nam daje možnost, da prepustimo ustvarjeni dobiček podjetju v tujini, katero je ta dobiček ustvarilo. Na osnovi zgoraj navedenega je potrebno, da CDS odloča o predloženih:

1. „Bilancah uspeha podjetij v tujini od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1972“

2. „Bilancah stanja podjetij v tujini na dan 31. 12. 1972“

3. O razporeditvi dobička v smislu 1. točke 12. člena zakona o ustanavljanju podjetij v tujini, to je: da se prepusti dobiček podjetju v tujini, ki je ta dobiček ustvarilo za povečanje sredstev podjetja.

Sindikalna podružnica obrata Semič je imela 16. marca 1973 svoj redni sestanek.

Vloga sindikata v tem našem najmanjšem dislociranem obratu je že od nekdaj močno prisotna. Sindikat kot najštevilnejša delavska organizacija jasno opredeljuje svojo vlogo v vseh akcijah. Dejavnost sindikata so posebno razgibali politični dogodki v zadnjem času. Tako je danes povsod prisotna misel, kako bi poživili udejstvovanja članstva in na kakšen način bi lahko začeli reševati pereče probleme življenja in dela v kolektivu. Sestanek sindikalne podružnice je bil skupaj z delavskim svetom obrata Semič o ukrepih za doseg planskih nalog, ki so v ospredju sedaj, ko je sezona proizvodnje prikolic. Na sestanku so poudarili, da je doseganje planskih nalog v ospredju v naših stabilizacijskih prizadevanjih, ki jih je sprejel kolektiv za doseg svojih ciljev. Nahajamo se v obdobju, ko likvidnost postaja pojem za veliko delovnih organizacij in če nečemo v podobne težave zaiti tudi pri nas, moramo sedaj izkoristiti vse možnosti, ki nam jih daje trg, odnosno sezonski artikel. Sedaj je čas, da zastavljenje naloge izpolnimo v roku in planiranih količinah.

Na sestanku je bila povedana tudi informacija o uresničevanju ustavnih dopolnil v našem

podjetju. Obrat Semič se predvideva organizacijsko vezati na TOZD Črnomelj. Zaposleni so se s tem predlogom strinjali, hkrati pa utrdili misel, da gre sedaj za korenito spremembo v sistemu samoupravljanja. Spreminjamo obstoječe družbene odnose in poglobljamo samoupravljanje do take mere, da bo temeljilo na samoupravni volji delavcev, ne le samo formalno, temveč v vsakodnevnem potrjevanju njegovih interesov v združenem delu. Zaradi tega morajo biti vse naloge, ki si jih je zadala komisija za ustavna dopolnila, temeljito opravljene. Kaže, da predvidenih rokov ne bo mogoče doseči, temeljite analize pač zahtevajo svoj čas.

Na sestanku so govorili tudi o družbeni prehrani. Podrazitve so močno vplivale na ceno obroka, zato je zahteva po zvišanju cene enolončnice utemeljena. V družbeni prehrani se bodo lotili tudi drugih ukrepov, da bi izboljšali prehrano delavcev, poskrbeli pa bodo tudi za tiste, ki jim topli obrok ne ustreza.

Takšnih sestankov bo potrebno v prihodnje še več. Veliko je problemov, ki spremljajo naše delo, toliko da včasih o njih raje ne govorimo. O njih pa je potrebno seznanjati zaposlene, saj se informirani delavec čisto drugače loti dela takrat ko ve, zakaj mora delati, kot tedaj, ko

mora slepo izvrševati delovne naloge.

Veliko več bo potrebno posvetiti časa delovni disciplini, doslednem izkoriščanju delovnega časa, vprašanju slabega odnosa do dela in do sredstev za delo. Posebno vprašanje je izmeček in velika škoda, ki se dela z uničevanjem materiala. Tem in drugim vprašanjem nameravajo posvetiti posebno pozornost na naslednjem sestanku.

Delavec mora vedeti!

IMV - KURIR izdaja delovna skupnost Industrije motornih vozil Novo mesto - Izhaja vsak mesec v 4200 izvodih - Uredništvo in uprava: Novo mesto, Zagrebška cesta 18/20 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Jože Splichal - Stavek, filmi in prelom ČZP DOLENJSKI LIST - Tisk: Tiskarna LJUDSKA PRAVIKA Ljubljana

Sindikata mora utrditi svojo vlogo

Občni zbor sindikata na Suhorju je ocenil delo in dal kritične pripombe k dogodkom, hkrati pa globoko posegel v zavest članov kolektiva.

Po enoletnem delu je izvršni odbor sindikalne podružnice Suhor sklical 31. marca 1973 občni zbor z namenom, da pregleda delo in oceni uspehe svoje dejavnosti, istočasno pa nakaže smer nadaljnje politične aktivnosti sindikalne organizacije v obratu Suhor. Za občni zbor lahko rečemo, da je uspel. Udeležila se ga je velika večina zaposlenih, prisostvovali pa so tudi predstavniki občinske skupščine, predsednik Ivan Žele in predstavniki občinskega sindikalnega sveta, s strani podjetja v Novem mestu pa inž. Božo Kočevar, vodja proizvodnje prikolice, ter Andrej Dular, poslovni sekretar podjetja.

V uvodnem referatu, ki ga je imel predsednik sindikata Ivan Žugelj, je bila prikazana pot prizadevanj sindikata na Suhorju in problemi, s katerimi se srečuje naš obrat.

Poudarjeno je bilo, da so v sedanjem obdobju, še zlasti ob skrbnih pripravah na VII. kongres slovenskih sindikatov, pred osnovno organizacijo IMV Suhor pomembne in odgovorne naloge, ki naj jih ta množična organizacija izpolni in uresniči. Še zlasti se postavlja vprašanje, kako in na kakšen način naj sindikat uveljavlja svojo družbeno vlogo v sedanjih družbenoekonomskih in socialnih razmerah

in kako naj se ta družbeno-politična organizacija vključi v urejanje stvari, ki vplivajo in urejajo družbeni, socialni in samoupravni položaj delovnega človeka.

Ob vsem tem je potrebno prav gotovo kritično oceniti dosedanje delo sindikalne organizacije, še zlasti pa analizirati vse naloge, ki so pred njo. Kritični pregled dosedanjega dela in družbene angažiranosti sindikata naj predstavlja kašipot bodoči delovni usmeritvi in programskim nalogam.

Delovanje sindikalne organizacije se pojavlja sedaj v popolnoma drugih in spremenjenih razmerah gospodarjenja, ki pogojujejo tudi spremenjene oblike političnega dela. Bolj kot do sedaj se bo moral sindikat približati in prisluhniti stvarnim problemom delovnega človeka, njegovim interesom in potrebam.

V preteklem obdobju je bila naša sindikalna organizacija v središču dogajanj v našem kolektivu, aktivno je delala in sodelovala v akcijah, ki so bile organizirane v okviru podjetja in drugih družbenopolitičnih organizacij v občini. Sindikat bo moral v bodoče posvetiti veliko več pozornosti oddihu in rekreaciji zaposlenih.

V razpravi, ki je močno po-

segla v razvojni program obrata Suhor, so poudarili, da je potrebno izdelati osnovni koncept perspektivnega programa za obrat Suhor. Ne bo težko pričakati na realizacijo, saj se vsi dobro zavedamo, v kakšnem položaju se nahaja naše gospodarstvo in da ne moremo nič prehitovati. Ob vsem tem pa se moramo zavedati, da je obrat Suhor sestavni del IMV.

Ob realizaciji ustavnih dopolnil se vprašanje obrata Suhor, ki sedaj nima pogojev, da postane TOZD v okviru IMV, še bolj postavlja v ospredje vprašanje perspektivnega programa.

V razpravi, ki je zajela delovne razmere v obratu Suhor, so poudarili, da so za nekatere stvari krivi sami, veliko pa se je vseeno že izboljšalo, samo da tega ne znamo dovolj varovati. Res je, da so objekti zastareli, zastarele so tudi naprave in po-

samezni stroji, toda pogoji bodo še toliko težji, če stvari ne bomo reševali strpno in odklanjali pomanjkljivosti, tako kot nam jih velevajo trenutne razmere in možnosti.

Izostanki zaradi bolezni so se močno povečali, najbolj tedaj, ko je sezona kmečkih del. Poprečno je bil vsak delavec v obratu Suhor v letu 1972 šestnajst dni v bolniškem staležu! Če ob tem pomislimo na zmanjšanje osebnih dohodkov, potrebo po delu ob prostih sobotah in delu v podaljšanem delovnem času, nam mora biti jasno, kje so vzroki za pogosto negotovanje posameznikov.

Sindikata čaka tudi v prihodnje zahtevna naloga: vse več si bo moral prizadevati, da razvije stik s članstvom, zato je bil ta občni zbor priložnost za dogovor o bodočih akcijah in delovni usmeritvi sindikalne podružnice Suhor.

Ne smemo več odlašati!

Že skoraj mesec dni je minilo, odkar smo se uradno poslovili od zime in se zdaj naenkrat znašli sredi lepega pomladanskega sonca. Tako bi skoraj že pozabili na delo, ki nas čaka v mladinskem aktivu, kajti pomladansko vreme „leni“ tiste, ki bi radi zimsko spanje...

Ker pa je pred nami me-

sec mladosti, v katerem se moramo še posebej izkazati mladi ljudje, ko proslavljamo Titov rojstni dan, je prav, da se že sedaj začnemo pripravljati na ta trenutek. Športna tekmovanja, ki jih bomo organizirali konec maja, morajo pokazati, da imamo v podjetju tudi dobre ekipe posameznih športnih sekcij. Tekmovanje bo potekalo v okviru medobratnih tekmovanj, hkrati pa naj bi to bilo tudi „rojstvo športa“ mladih v podjetju. S tem bomo prišli tudi do internih rezultatov začete akcije športne komisije, ki je v marcu začela ustanavljati posamezne sekcije.

V počastitev praznovanja meseca mladih bomo razen športnih tekmovanj „doma“ in troboja v Mariboru organizirali mladinski majski izlet v Titov rojstni kraj Kumrovec ter v Krapinske Toplice, kjer bi ob odprtem plavalnem bazenu pripravili kratek delovni sestanek vseh udeležencev izleta. Mislim, da bi se ravno na takem razgovoru pogovorili, kaj in kakšne naj bodo nadaljnje akcije.

Lepo pomladansko vreme nam bo dalo polet, kajti mladinsko delo se mora nadaljevati, zato naj vsak čimprej da prispevek za boljše skupno delo v mladinskem aktivu.

VIDA KERIN

Prostori so tesni, pogoji dela tudi niso najboljše: potreben bo temeljit premislek, kaj bo treba najprej narediti

Le obveščeni delavci so lahko dobri samoupravljalci.

Upravljanje po novih ustavnih dopolnilih

Zavedati se moramo, da želimo z uveljavitvijo ustavnih dopolnil preoblikovati celoten sistem družbeno ekonomskih in družbeno političnih odnosov. Uresničevanje ustavnih dopolnil ni samo proces organizacijskih sprememb, ki so v teku, temveč je to proces spreminjanja obstoječih odnosov. Začrtati si moramo pot, po kateri bo šla bitka za razvoj samoupravljanja, istočasno pa si nakazati pot, po kateri bomo spremljali obstoječe odnose.

Kot prispevek za razpravo in razmišljanje objavljamo danes nekatere misli in izhodišča, ki nam služijo pri izdelavi samoupravnega sporazuma odnosno gradiva „Položaj temeljnih organizacij združenega dela“ v našem podjetju. Gradivo bomo objavili v celoti, verjetno že v naslednji številki našega glasila. Hkrati bomo nadaljevali z objavo člankov na temo „Samoupravljanje v TOZD“.

NEPOSREDNO ODLOČANJE

Do uveljavitve amandmajev XXI in XXII k zvezni ustavi je sistem upravljanja v organizacijah združenega dela temeljil na tako imenovanem predstavniškem sistemu odločanja. O vseh bistvenih vprašanjih o poslovanju in razvoju organizacije združenega dela so praviloma odločali organi te organizacije, kar je veljalo tako za manjše organizacije kot tudi za večje organizacije, ki so imele v svoji sestavi ožje samoupravne enote. Pravice in obveznosti organov upravljanja in izvršilnih organov orga-

nizacij združenega dela so bile zelo obsežne in podobno opredeljene v zakonih in splošnih aktih organizacij združenega dela. Neposrednemu upravljanju v organizacijah združenega dela je bil v predpisih in splošnih aktih, pa tudi v praksi dan silno majhen poudarek. To neposredno upravljanje je bilo v glavnem omejeno za obravnavanje predlogov in dajanje pripomb, v zelo majhni meri pa je šlo za resnično neposredno odločanje.

Do prvih sprememb glede odnosa med oblikami neposrednega upravljanja je prišlo z uveljavitvijo amandmaja XV k zvezni ustavi. Po tem amandmaju delovnih ljudje v organizaciji združenega dela določajo vprašanja, o katerih odločajo neposredno in poverjajo določene funkcije upravljanja delavskemu svetu, določene funkcije izvrševanja pa izvršilnim organom organizacije združenega dela. Ta amandma torej izrecno opredeljuje dva nivoja odločanja: neposredno odločanje v delovni skupnosti in odločanje preko ustre-

znih organov organizacije združenega dela.

Do bistvenih sprememb na tem področju je prišlo z uveljavitvijo amandmajev XXI in XXII k zvezni ustavi. S temi amandmaji je dan močan poudarek neposrednemu samoupravljanju, saj je težišče samoupravnega odločanja o vseh najpomembnejših vprašanjih obstoja in poslovanja temeljne organizacije združenega dela postavljeno v neposredno odločanje delavcev v teh organizacijah. Po 2. točki amandmaja XXI je namreč temeljna organizacija združenega dela opredeljena kot temeljna oblika združenega dela, v kateri delavci na podlagi svojega dela neposredno in enakopravno urejajo medsebojna razmerja pri delu, upravljajo zadeve in sredstva družbene produkcije, odločajo o dohodku in o drugih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja. Iz tega amandmaja izhaja tudi bistvena sprememba v položaju in pravicah organov upravljanja delovnih organizacij in širših oblik združevanja dela (v nadaljnjem besedilu: delovna organizacija), in sicer v tem smislu, da imajo ti organi upravljanja le takšne pravice, za katere je tako določeno v samoupravnem sporazumu o združevanju, ki so ga po načelu neposredne-

ga odločanja sprejele vse temeljne organizacije združenega dela.

Načelo neposrednega odločanja bo prišlo še do večjega izraza v novi ustavi. V eni izmed določb v tezah za novo ustavo (teze so bile objavljene v informativnem biltenu zvezne skupščine št. 92/72) piše, da morata biti organizacija dela in upravljanje v organizaciji združenega dela zastavljeni tako, da bodo delavci na vsaki stopnji in v vseh delih delovnega procesa in poslovanja lahko neposredno odločali o uresničevanju svojih pravic, obveznosti in odgovornosti.

Temeljni zakon o podjetjih in statuti organizacij združenega dela so do uveljavitve novih ustavnih amandmajev poznali v glavnem dve obliki neposrednega odločanja: zbor delovnih ljudi in referendum. Zbori delovnih ljudi po dosedanji ureditvi niso imeli posebnega pomena pri odločanju v organizaciji združenega dela. Poleg kandidacijskih funkcij za volitve članov delavskega sveta so imeli predvsem pravico, da so obravnavali predloge splošnih aktov, programov in načrtov za delo in razvoj, zaključnega računa in druga vprašanja, o katerih je dokončno odločal delavski svet in da so dajali delavskemu svetu o

(nadaljevanje na 6. strani)

(nadaljevanje s 5. strani)

tem svoja mnenja in predloge. Neposrednega odločanja na zboru delovnih ljudi pa v dose-
danjih statutih organizacij zdru-
ženega dela skoraj ni bilo mogo-
če zaslediti. Referendum kot
oblika neposrednega upravljanja
je bil v dosedanjih zakonih in
statutih v glavnem rezerviran le
za odločanje o določenih statu-
snih zadevah v organizaciji
združenega dela.

Da bi bilo organizacijam
združenega dela omogočeno
svobodno in samostojno opre-
deljevanje oblik neposrednega
odločanja, so bile določbe o ne-
posrednem upravljanju v temelj-
nem zakonu o podjetjih v celoti
razveljavljene.

Organizacije
združenega dela lahko vprašanja
o neposrednem odločanju ure-
jajo samostojno v skladu z nji-
hovimi konkretnimi razmerami
in potrebami, izhajajoč iz načel
novih ustavnih amandmajev.
Navedena vprašanja pa bodo
predvidoma nekoliko podrob-
neje urejena v novi ustavi in ne-
katerih novih zakonih (na primer
v zakonu o konstituiranju
in vpisu temeljnih organizacij
združenega dela v sodni register
in pozneje v zakonu o združe-
nem delu).

V dosedANJI praksi po uvelja-
vitvi novih ustavnih amandma-
jev so se v statutih oziroma
splošnih pravilih temeljnih orga-
nizacij združenega dela že izo-
blikovala nekatera stališča o
tem, katera vprašanja naj bodo
pridržana neposrednemu odlo-
čanju delavcev v temeljnih orga-

nizacijah združenega dela. Med
temi vprašanji so predvidena
zlasti naslednja:

odločanje o statusnih zade-
vah, odločanje o delitvi dohoda-
ka in o razpolaganju s sredstvi
družbene reprodukcije, spreje-
manje statuta in nekaterih dru-
gih splošnih aktov (o ugotavlja-
nju in delitvi dohodka, o delov-
nih razmerjih in drugo), spreje-
manje samoupravnega sporazuma
o združevanju v delovno
organizacijo, združevanje sred-
stev v delovni organizaciji in
zunaj nje in podobno. O tem vpra-
šanju imamo tudi že določena
stališča ustavnih sodišč. Tako je
na primer ustavno sodišče Hr-
vatske v obrazložitvi odločbe, s
katero je razveljavilo pravilnik o
delitvi osebnih dohodkov neke
kmetijske zadruge, zavzelo stališče,
da lahko o delitvi dohoda-
ka temeljne organizacije združe-
nega dela odločajo le delavci te
organizacije neposredno, ne pa
njen delavski svet. V tezah za
novo ustavo je v zvezi s tem
vprašanjem na primer predvide-
no, da statut temeljne organiza-
cije združenega dela sprejemajo
delavci te organizacije neposre-
dno.

Nekatera vprašanja, o katerih
odločajo delavci temeljne orga-
nizacije združenega dela nepo-
sredno, so določena tudi v pre-
dlogu zakona o konstituiranju
in vpisu organizacij združenega
dela v sodni register, ki naj bi ga
zvezna skupščina sprejela še v
tem mesecu. Tu gre predvsem
za statusna vprašanja. Po ome-
njenem zakonskem predlogu
odločajo delavci temeljne orga-

nizacije združenega dela nepo-
sredno o naslednjih vprašanjih:

o konstituiranju temeljne
organizacije združenega dela, o
sklenitvi samoupravnega spora-
zuma o združevanju v delovno
organizacijo in o izločitvi temeljne
organizacije združenega
dela iz delovne organizacije in
oblikovanju samostojne delovne
organizacije oziroma pripojitvi
k drugi delovni organizaciji. Po
omenjenem zakonskem predlo-
gu se tudi statusne spremembe
v delovni organizaciji (spojitev,
pripojitev in razdelitev) lahko
izvedejo le na podlagi neposre-
dnega odločanja delavcev v del-
ovni organizaciji.

Delavci v temeljnih organiza-
cijah združenega dela samostoj-
no določajo obliko neposredne-
ga odločanja o navedenih vpra-
šanjih, kolikor za določena
vprašanja takšna oblika ne bo
predpisana z zakonom. Kot naj-
bolj splošna oblika neposredne-
ga odločanja pride v poštev
zbor delovnih ljudi, za določena
vprašanja, zlasti za odločanje
za statusne zadeve, pa tudi refe-
rendum. Postopek za izvedbo
omenjenih oblik neposrednega
upravljanja določajo organiza-
cije združenega dela s svojimi
splošnimi akti.

Postavlja se vprašanje, s kakš-
no večino se odloča pri glasova-
nju na zboru delovnih ljudi ali
na referendumu. Po splošnem
mnenju se odločitve o navede-
nih oblikah neposrednega odlo-
čanja sprejemajo z večino gla-
sov vseh delavcev temeljne orga-
nizacije združenega dela. Takš-
no stališče potrjujejo tudi teze

za novo ustavo, predlog zakona
o konstituiranju in vpisu organi-
zacij združenega dela v sodni re-
gister in nekatere odločbe usta-
vnih sodišč. V tezah za novo
ustavo je postavljeno načelo, da
se v temeljni organizaciji zdru-
ženega dela odloča z večino gla-
sov vseh delavcev, če statut tem-
eljne organizacije združenega
dela v skladu z zakonom ne do-
loča kakšne drugačne večine.

V omenjenem zakonskem
predlogu je na primer določeno,
da je samoupravni spora-

zum o združevanju v delovno
organizacijo sprejet, če ga sprej-
me večina delavcev vsake temelj-
ne organizacije, da je sklep o
izločitvi temeljne organizacije
združenega dela iz sestava del-
ovne organizacije sprejet, če ga
sprejme večina vseh delavcev te
temeljne organizacije združe-
nega dela in da je sklep o spojitvi
in pripojitvi in razdelitvi delov-
ne organizacije, ki v svoji sestavi
nima temeljnih organizacij
združenega dela, sprejet tedaj,
če je zanj glasovala večina vseh
delavcev te delovne organizaci-
je. Glede takšnih statusnih spre-
memb v delovni organizaciji, ki
ima v svoji sestavi temeljne orga-
nizacije združenega dela, pa
postavlja omenjeni zakonski
predlog načelo, da je sklep o
takšni zadevi sprejet, če je zanj
glasovala večina delavcev vsake
temeljne organizacije združe-
nega dela v sestavi delovne organi-
zacije.

O tem vprašanju imamo že
tudi stališča nekaterih ustavnih
sodišč. Tako je na primer ustav-
no sodišče Makedonije v eni
svojih odločb zavzelo stališče,
da o konstituiranju dela delov-
ne organizacije v temeljno orga-
nizacijo združenega dela lahko
veljavno odloča le večina vseh
delavcev, zaposlenih v tem delu
delovne organizacije. S to od-
ločbo je ustavno sodišče Make-
donije hkrati odločilo, da sklep,
ki je bil o tem sprejet na zborih
delovnih ljudi v prizadevi delov-
ni organizaciji in za katerega ni
glasovala večina vseh delavcev
tega dela delovne organizacije,
ni v skladu z načeli ustavnih
amandmajev in da zaradi tega
ne more imeti nobenega pravne-
ga učinka.

ORGANI UPRAVLJANJA
(Nadaljevanje
prihodnjič)

S seje delavskega sveta

Za boljše razumevanje našega sestavka, ki ima namen opisati nekaj problemov, ki se javljajo na poti proizvodnja – trg, je dobro, če se spomnimo, da je vse do začetka 19. stoletja proizvodnja pokrivala potrebe, ki so bile splošno znane, da pa dandanes mora proizvodnja takorekoč „proizvajati povpraševanje“. Tržišča je treba odkrivati oziroma jih ustvarjati. Položaj se je zlasti stopnjeval z naglim tehničnim in tehnološkim napredkom. Novi proizvodni postopki in znanstvena spoznanja niso omogočila le proizvodnje novih izdelkov, marveč tudi povečane količine z nižjimi cenami. Prodajati pomeni odslej iskati povpraševanje in se z njim spoprijemati. Ni dovolj le odkrivati kupce in jih spodbujati k nakupu, marveč jim je treba pri nakupu zelo pomagati, kajti možni kupci morajo imeti za to potrebna finančna sredstva. Kupec je v zadnjih letih postal odločujoč dejavnik, od katerega pripravljenosti in zmožnosti, da izda finančna sredstva, je odvisno gospodarsko življenje. Tako smo prišli do tiste točke, ko se podjetje začne ukvarjati s planom prodaje, ki je osnova za izdelavo planov proizvodnje, cen, obratnih sredstev, skupnega dohodka in investicij.

Plan proizvodnje mora biti po svojem obsegu takšen, da bo omogočil realizacijo načrta prodaje. Če vzamemo plan proizvodnje kot instrument marketinga, katerega značilnost je, da z njegovo pomočjo ustvarimo možnost, da hitreje reagiramo na spremenjene tržne pogoje, vidimo, da nam je s tem podana osnova elastičnosti plana, ki omogoča podjetju, da se lahko ob neizpolnjevanju plana čim hitreje prilagodi spremenljivim pogojem povpraševanja s spremembo proizvedenih količin. To je pač ena od možnosti za revizijo plana. Seveda podjetje na eni strani izhaja iz zahtev, ki jih poraja tržišče, na drugi strani pa iz proizvodnih možnosti.

Da bi lahko podjetje zadostilo nestalnim potrebam, je v prvi vrsti nujno, da mora poznati sedanje kot tudi bodoče potrebe, ki so podlaga za podjetniško skupno načrtovanje. To načrtovanje obsega pri nas proizvodni program, vrsto in način, kraj in čas proizvodnje in planiranje prodaje, ki je v središču vseh planskih dogajanj in iz katerega izhajajo vsi morebitni ukrepi in odločitve. O uspehu realizacije plana pa odloča tržišče s tem, da sprejme ali pa odkloni ponujene količine proizvodov. Če temelji proizvodni plan na temelju danih fiksnih naročil, je usoda proizvedenih produktov (avtomobilskih prikolic ali avtomobilov) odvisna od izpolnjevanja po pogodbi danih rokov in seveda morajo ustrezati predpisani kvaliteti. Tako je uspeh realizacije popolnoma odvisen od rokov izdobe in kvalitete. Trg ima svojo zakonitost in proizvajalec, ki mu uspeva kljubovati tej zahtevi, bo uspeval na trgu, v nasprotnem primeru ga bo konkurenca s svojo neusmiljeno borbo izpodrinila iz trga kot neresnega partnerja.

Pri planiranju proizvodnje je treba izhajati iz čim bolj realnih postavk. Upoštevati je treba

zmožljivost proizvodnih kapacitet in seveda tudi dejansko stopnjo izrabe kapacitet. Tu se namreč srečujemo s planirano prodajo, ki nam služi za planiranje proizvodnje. Nerealno planiranje proizvodnje ima za posledico, da vsi izračuni, ki so na temelju njih izvedeni, ne ustrezajo dejanskemu stanju. Naš plan realizacije – predvideni finančni efekt, ne bo tolikšen, kot ga predvidevamo, proizvodnja bo v faznem zaostanku, ki bo svojo kulminacijo doživela ob koncu poslovnega leta. Če kupcem nismo proizvode dostavili v dogovorjenem roku, bodo anulirali svoja naročila, kar ima lahko za posledico, da ostanejo proizvodi na zalogi.

V našem podjetju smo najbolj vezani na roke proizvodnje in izdobe pri proizvodnji prikolic, kjer kupcem na zahodno tržišče ni več možno odpremiti prikolic po 15. juniju za tekočo sezono. Z julijem se pojavijo novi modeli pri konkurenčnih firmah in na ta rok smo tudi mi vezani, da se pojavimo na trgu s prikolicami nove izvedbe. Opaža se tendenca kupcev, ki bi radi že z junijem prejeli samo prikolice nove izvedbe. S tem bi omogočili našim firmam v zahodnih deželah, da bi tudi na ta način dosegle določene prednosti pred konkurenčnimi proizvajalci.

Pri planiranju bi bilo idealno, če bi bilo možno dati fiksn plan vsaj za tri mesece vnaprej. Tej zahtevi bi bilo možno zadostiti, ko bi bile prikolice za vse države standardne izvedbe in bi se samo z manjšim dodatkom na prikolicah dalo odpremiti v katero koli državo. Seveda bo potrebno v bodoče tej zahtevi zadostiti. Z uresničitvijo tega zahtevka bi pridobili veliko prednost pri distribuciji proizvodov, ko bi lahko dali kupcu na razpolago prikolice v pravem času, v zadostnih količinah in na pravem mestu. Proizvodni plan ne bi bil več toliko

odvisen od specifičnosti za posamezno državo in rok prilagoditve posameznemu trgu v zahodnih državah bi bil veliko hitrejši, ko ne bi bilo treba čakati tudi mesec dni in več, da bi bilo možno prikolico izdobaviti v določeno državo.

Kaj ima vse za posledico, če pride do spremembe proizvodnega plana v zelo kratkem roku (npr. mesec dni)? V tem kratkem času je treba popraviti uvoz velikega števila materiala, katerega dobavni rok je dva meseca in več. To velja za preskrbo z materialom, ki ga kupujemo na domačem tržišču. V tem času je treba ravno tako korigirati plan začasnega uvoza. Blago se uvozi za dobo enega leta z možnostjo podajanja (vendar ne vedno) za 6 mesecev. H korigiranemu planu proizvodnje je treba prilagoditi tudi sam proizvodni program itd. Seveda pa naglo spremembo plana zahteva situacija na tržišču. Trg ima svojo logiko, kateri se mora podjetje čim hitreje prilagajati. Podjetje mora proizvajati to, kar in kjer bo lahko prodalo.

Pri planiranju prodaje in proizvodnje je treba posebno skrb posvetiti tudi planiranju obratnih sredstev. V končni fazi je namreč sama realizacija proizvodnega in prodajnega plana odvisna od potrebnih finančnih sredstev, ki jih podjetje potrebuje za izvršitev danih nalog. Podjetje, ki nima dovolj lastnih obratnih sredstev, si mora pre-

skrbeti še dodatna finančna sredstva. Ta dodatna sredstva si podjetje preskrbi z najetjem kratkoročnega kredita. Posebno skrb pri planiranju in preskrbi zadostnih obratnih sredstev je treba posvetiti pri proizvodnem planu, ki vsako leto raste. Gospodarske organizacije si v kratkem roku ne morejo zagotoviti toliko obratnih sredstev, kolikor znaša porast proizvodnje, zato si ta deficit v obratnih sredstvih pokrijejo s kreditom.

Podjetje planira za uresničitev načrtovanih nalog tudi kadre, kakšen bo skupni dohodek, planira poslovni dobiček, planira, kolikšen mora biti obseg proizvodnje, da bi doseglo planirani dobiček. Z načrtovanjem dobička je ozko združeno tudi planiranje prodajnih cen, katere sicer v velikih primerih narekuje trg, itd..

Iz gornjega kratkega sestavka je torej razvidno, s kakšnimi problemi se srečuje naše podjetje, predno pride do konkretizacije posameznih planov. Opozarja nas na izredno odgovornost, ki sloni na ljudeh, katerim je zaupano načrtovanje, kajti kratkoročno prilagajanje nastali tržni situaciji je vedno in povsod vezano na dodatne stroške. Vodilo vsakega načrtovalca pa seveda mora biti, da je namen gospodarske organizacije dosegati optimalni dohodek. Ta bo dosežen le tedaj, če bo letn nenehno povečevala promet.

FRANCI METELKO

OK ZMS Novo mesto razpisuje

Filmski abonma

za mladino naše občine.

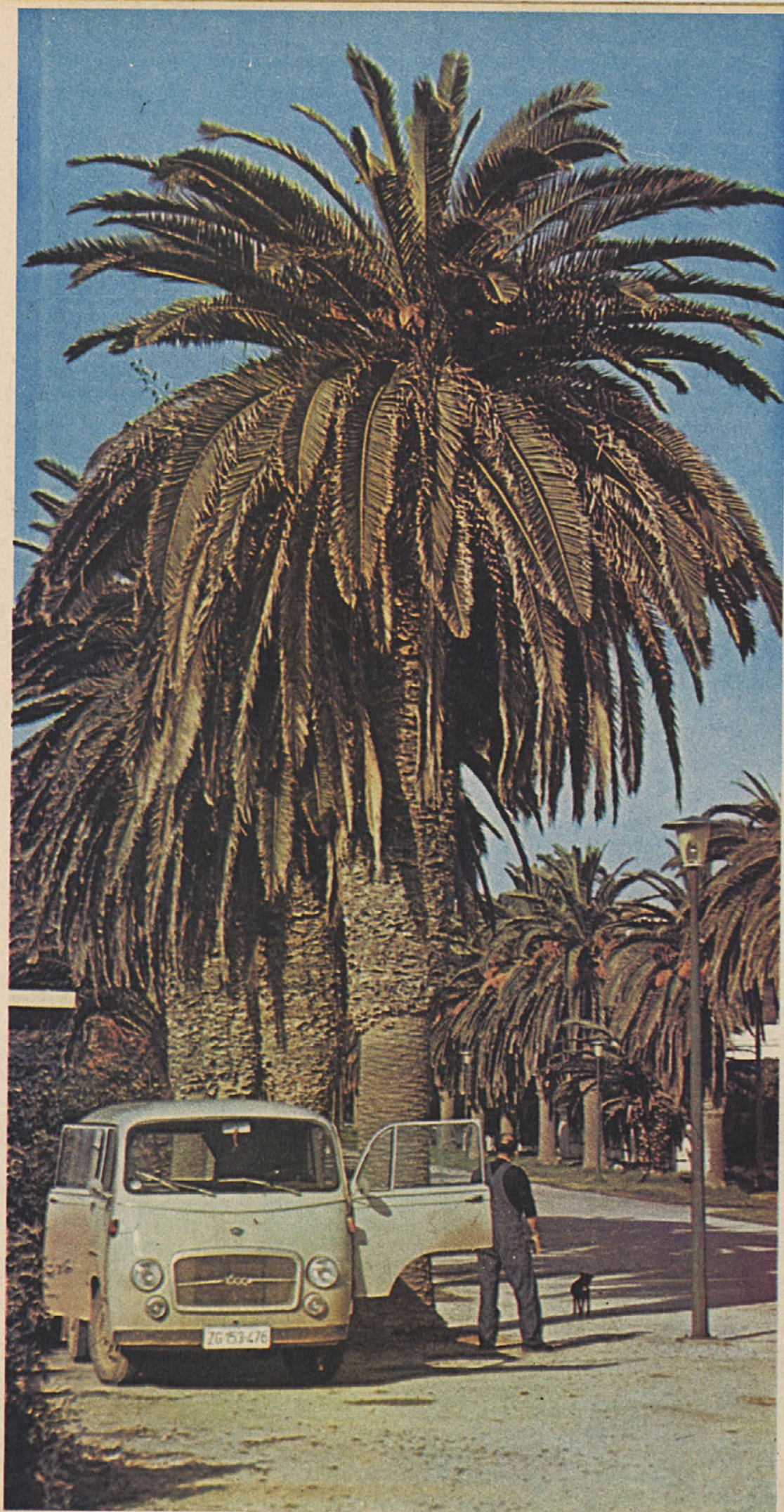
V dogovoru s svetom za filmsko vzgojo pri ZKPO Novo mesto in Zavodom za kulturno dejavnost prireja OK ZMS Novo mesto 10 abonmajskih filmskih predstav za mladino.

Abonmajski filmi bi bili dvakrat v mesecu ob ponedeljkih ob 19. uri v zimskem času in ob 20. uri v poletnem času. Cena celotnega abonmaja je 30,00 din

SPORED FILMOV:

1. Točno opoldne
2. My Fair Lady
3. Gospodu z ljubeznijo
4. Samorastniki
5. Fahrenheit 451
6. Faraon
7. „Z“
8. John in Mary
9. Enainštirideseti
10. Na gori raste zelen bor

Abonmajske vstopnice lahko zainteresirani naročijo pri vodstvu mladinske organizacije.

Kombi v Afriki

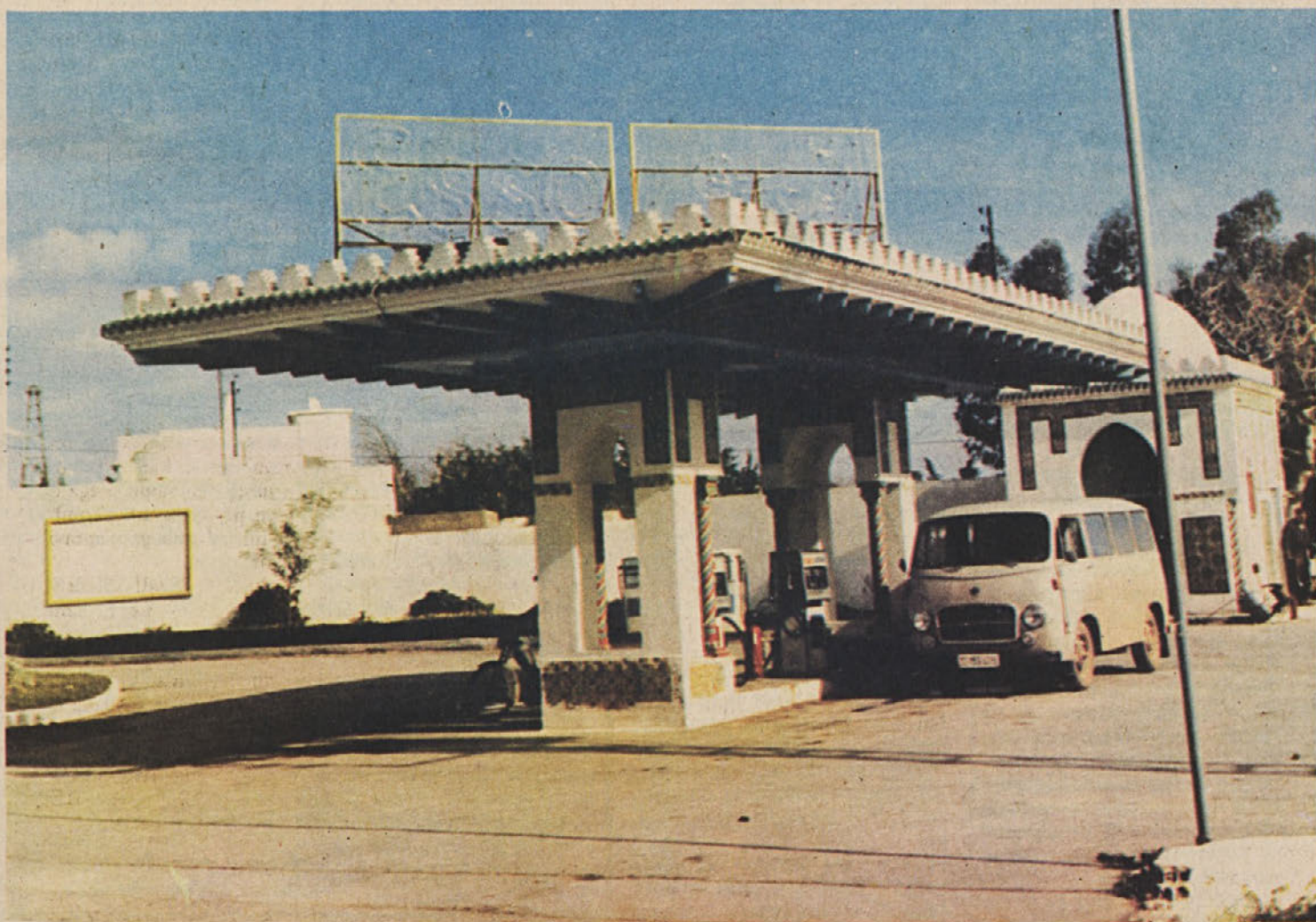
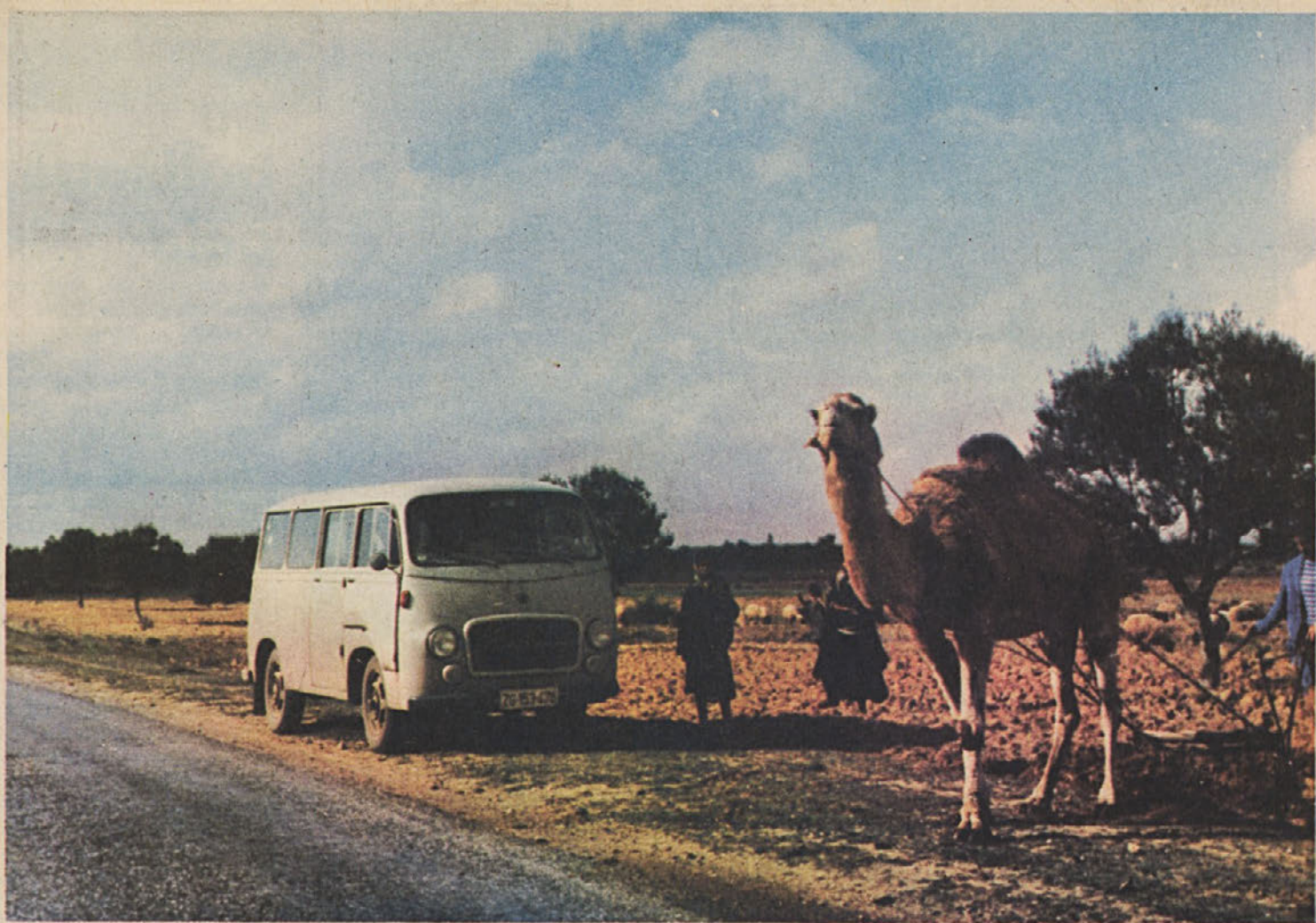

Kaj bi se zgodilo, če bi popotnik, ki se je skozi Afriko vozil s kombijem, ostal sredi poti? Okvara na vročem afriškem pesku bi skoraj gotovo pomenila tudi smrt. Ivo Jakaša, človek, ki sodi med prve snemalce televizije, pa je prav s kombijem potoval po saharskem pesku. Kombi je kombi, delalo ga je stotine rok iz naše tovarne: Jakaša mu je zupal in ni se prevaral. V naslednjih številkah bo Jakaša, ki se je srečno vrnil s tega potovanja, napisal nekaj doživljajev z afriške poti, na kateri mu je bil najboljši prijatelj prav novomeški kombi. Tudi barvne fotografije, ki jih vidite na teh straneh, so s tega potovanja.

Kako se je pravzaprav Ivo Jakaša odločil za to pot? Z 8-metrsko jadrnico se je odločil obiti Afriko. Nameraval je snemati reportaže o življenju naših ljudi, kjerkoli bi jih srečal. Ko je odpotoval s Cresa, gotovo ni pričakoval, da ga bodo že Grki vrnili nazaj v Jadransko morje. Jakaša je bil obupan, vendar ni obupal. Potrkal je tudi na vrata Industrije motornih vozil, kjer smo mu ponudili, naj kupi enega od malce poškodovanih kombijev, mi pa smo ga pripravili za pot.

Jakaša se je odločil za tako potezo in — uspel. Kombi je odlično prestal tudi to težko preizkušnjo, kar ponovno dokazuje, kako spretni in natančni so roke naših ljudi, ki ga delajo!

BRANKO KROVINOVIĆ
šef predstavnštva IMV
ZAGREB

Seminarji do boljšega dela

Servisna služba tudi letos organizira servisne seminarje za vzdrževanje dostavnih vozil IMV. Tri in šestdnevne seminarje smo pričeli prirejati v marcu.

Do sedaj imamo že 65 prijaviteljev, predvsem iz podjetij, ki so naši večji kupci in imajo lastno vzdrževanje voznega parka. To so predvsem PTT podjetja, reševalne postaje, medicinski centri, cestna podjetja in tehnična služba JLA.

Navedena podjetja so po načinu dela vezana za stalno uporabo vozil, kar pa dosežejo s kvalitetnim vzdrževanjem in s hitrimi popravili. Prav zato si vse več teh podjetij organizira lastno vzdrževanje vozil v obliki mini - servisov zaprtega tipa. Da bi bilo vzdrževanje naših vozil strokovno dobro tudi v teh delavnicah, je potrebno specializirati mehanike, to pa je namen naših seminarjev.

Redno šolanje mehanikov iz pooblaščenih IMV servisov za ostala vozila proizvodnega programa IMV pa se bo pričelo v aprilu.

STANE SLAPNIČAR

Servisna služba

Instruktorji servisne službe in oddelkovodje novomeskega servisa na specialnem seminarju.

Uspešen start skladiščnikov

V tretji številki „Kurirja“ smo vas seznanili z izobraževalno akcijo podjetja, v katero so bili vključeni naši skladiščniki.

Veliko je že bilo govora o potrebah po izobraževanju s področja skladiščnega poslovanja. Marsikatera pikra beseda je bila izrečena na račun skladiščnikov, pa tudi na račun podjetja, da premalo skrbi in posveča možnosti materialnemu poslovanju. Nekaj kritike je bilo upravičene. Dejstvo pa je, da je veliko število skladiščnikov tako rekoč zraslo s podjetjem in marsikatera navade in pomanjkljiva tehnika dela se je prenesla in obdržala.

Naloga delovne organizacije v teh primerih je, da poišče vse možne oblike, da se učinek dela izboljša. Ena izmed oblik za izboljšanje učinka dela je izobraževanje. Dolžnost zaposlenih delavcev je, da se pozivu delovne organizacije odzovejo ter izobraževanje sprejmejo tako kot delovno obveznost.

Izobraževanje skladiščnikov smo zaupali Zavodu za tehnično izobraževanje Ljubljana, ki je nalogo dobro opravil. Za skladiščnike sta planirana dva tečaja. Prvi tečaj je že končan. Nadaljevalni tečaj smo na prošnjo skladiščnikov preložili na jesenske in zimske mesece tega leta. Pri tem smo upoštevali zahtevnost in resnost skladiščnikov do izobraževanja in prepričani smo, da bodo obljubo za popolno udeležbo na tečaju v jesenskem roku izpolnili.

Izpti prvega tečaja so za na-

mi. Uspeh je zadovoljiv. Bilo je nekaj popravnih izpitov, vendar so na kraju vsi tečajniki tečaj uspešno končali. 69 skladiščnikov je tako izpolnilo del svoje obveznosti do podjetja in delovnega mesta, ki ga zasedajo.

Kako bo pa s tovariši skladiščniki, ki se vabilu za izobraževanje niso odzvali in so ostali pasivni kljub prepričevanju, da je to potrebno? Ali za te delavce ne veljajo iste obveznosti kot za ostale? Mar naj ima podjetje zanje drugačen odnos? Odgovor ni težak: razlik ne bomo delali, za vse veljajo enaka pravila.

To pa naj ne velja le za skladiščnike ampak tudi za druge delavce, ki delajo na delovnih mestih, kjer bo potrebno dodatno izobraževanje.

To velja tudi za tiste, ki niso dovolj sposobni za svoja delovna mesta. Ukrepov podjetja zato ne gre jemati kot osebnih napadov posameznih služb ali organov upravljanja. To so ukrepi, ki jih mora podjetje uresničiti v korist delovnega človeka - samoupravljalca.

Služba za izobraževanje delavcev

Zadovoljni s kombijem!

Servisna služba, ki dela v okviru prodajnega sektorja, je največkrat tarča, na katero nezadovoljni kupci stresajo svojo nejevoljo.

Od časa do časa pa nas razveseli tudi pismo kupcev, kakršnega nam je dostavilo Gradbeno industrijsko podjetje Maribor in ga v celoti povzemamo:

„Pri nas imamo dvojce vozil IMV - 1600, izmed katerih ima eno vozilo 5 let in 195.000 km brez generalnega popravila motorja. Pri vozilu je bilo samo večje popravilo na prvem mestu, menjavi sklopke in obnova zavor. Ker so vozila kvalitetna, kar dokazuje zgoraj omenjen podatek, vas prosimo, da nam pošljete cene vseh vaših variant takšnih vozil. Imamo namen

kupiti vozila iste vrste...

To, kakor tudi vsa pisma podobne vsebine, dobi v obdelavo prodajni oddelek, servisna služba pa v podobnih primerih preveri navedene podatke kupca še pri pooblaščenem IMV servisu. Pri podjetju, ki je najavilo 195.000 prevoženih km brez

večjih popravil, bomo poizvedeli za ime voznika ter ga vključili v spisek voznikov s prevoženimi več kot 100.000 km brez popravil, za katere pripravljamo v bodoče priznanje in simbolično obdaritev.

SERVISNA SLUŽBA
Branko Švajger

Vsem članom kolektiva
iskrene čestitke
za praznik dela!

Pri vplinjaču se začne

Že čez dober mesec bodo lahko posamezniki v ZDA kupili prvi varnostni avtomobil na svetu, ki ga serijsko izdelujejo. Pričakovali bi, da bo to proizvod gospodarsko najmočnejše države, a ni tako. Japonska je zaradi svoje nagle gospodarske rasti ekonomsko prisiljena v takšen razvoj lastne avtomobilске industrije, ki ji zagotavlja prednost na tržišču. Družba Toyo Kogyo prihaja z vozilom MAZDA RX-4, ki daje vrednosti strupenih snovi v izpušnih plinih po testih za leto 1976 za zvezno državo Kalifornijo!

Vendar pa se premika tudi v Evropi. Ne samo, da že obstaja splošni evropski test za preizkušanje strupenih snovi v dimnih plinih, ampak tudi že opremljajo policijo z napravami, ki hitro in natančno analizirajo izpušne pline. V letu 1972 so v avtomobilsko najmočnejši državi, v Zah. Nemčiji, že sprejeli zakonske določbe in kaznovale politiko. Pa tudi v socialističnih državah ne miruje, čeprav se problem izpušnih plinov šele pojavlja. Posebno v SZ so že narejeni prvi odločni koraki, da bi preprečili čedalje večjo hrupnost in zasmrajenost okolja. Da to vpliva na človeško zdravje, ni potrebno ponovno dokazovati. Sistematična raziskovanja so dokazala, da nekatere plinske sestavine v izpušnih plinih (ob stalni večji prisotnosti) povzročajo raka ter vplivajo na hemoglobin v človekovi krvi.

Že do leta 1975 naj bi tudi v Jugoslaviji sprejeli splošen zakon o onesnaževanju okolja. Če po poznanih dejstvih ugotovimo, da je danes na svetu en sam avto varen in en sam, ki ne onesnažuje okolja, potem bo potrebno res še mnogo narediti. Prvo je: vplivati je treba predvsem na strokovne ljudi v servisih, da bodo resnično pravilno

nastavljali vplinjače, saj je več kot 75 odst. vseh strupenih sestavin zgolj posledica nepravilnega strokovnega posega v vplinjač. Ali bo potrebno razmisliti ponovno o plombiranih vplinjačih, kjer ni mogoč lastnikov poseg? Ali to ne meji že na poseg v pravico zasebne lastnine? Vse to so tehniška in pravna vprašanja, ki pa jih bo nujno čimprej

rešiti, vendar ne samo za lasten okvir, ampak vzajemno s predpisi v Evropi. Že danes lahko statistično dokažemo, kolikokrat se naši avtomobili službeno nahajajo v teh državah in da bi že letos lahko naleteli na težave predvsem vozniki, ki so pa tega najmanj krivi.

Inž. JOŽE ROZMAN
TEHNIŠKA DOKUMENTACIJA

Kaj vpliva na prodajo vozil?

V zadnjih letih se je IMV uveljavil na domačem tržišču z bogato izbiro in kvaliteto dostavnih vozil. Poti „prebijanja“ na tržišče niso bile lahke, čeravno so omenjena vozila funkcionalna in kvalitetna. Pogoj za prodajo je dobro organizirana servisna služba in založenost prodajalca z rezervnimi deli. Marsikateri kupec se pred odločitvijo o nakupu pozanima o možnostih oskrbe z rezervnimi deli, kdo opravlja servis, ali ima tovarna lastne servise itd.

IMV vozila so v uporabi v vseh mestih SR Srbije in to ob konkurenci, ki je ni podcenjevati. Vsa podjetja so dobro seznanjena s proizvodnim programom IMV, ker smo se lotili obsežnih akcij pri seznanjanju posameznih podjetij, zdravstvenih ustanov, uprav javne varnosti, gasilskih društev in drugih. Menim, da rezultati niso izostali, ker se je prodaja v letu 1972 kljub objektivnim težavam v gospodarstvu povečala v primerjavi z enakim obdobjem leta 1971 za 10 odst. Pogosto je prodaja odvisna ne samo od

prodajne službe v poslovalnici, temveč tudi od proizvodnje ter planiranja proizvodnega programa. Ne smemo se prepustiti stihiji in proizvajati vozila na zalogo, kar se pri nas na žalost še pogostokrat dogaja, ker odgovorni ljudje v poslovalnicah ne dajejo pravočasno podatkov, kdaj in katere avtomobile je treba izdelovati.

Zadostuje samo pogled na podatke iz preteklih let, pa pridemo do sklepa, da je v zimskih mesecih največ povpraševanja po zaprtih dostavnih vozilih (KOMBIBUSI, TURISTI, SER-

VISI), v spomladanskem in poletnem obdobju, a tudi jeseni, pa po „KAMIONETIH“ spec. vozilih in s KAMIONETOM 1,5 t.

V sedanjih možnostih za prodajo je zelo pomembno sodelovanje planske službe s prodajno.

Se ena naloga, ki je ne smemo zanemariti, čaka prodajno službo: zadržati — negovati kupce, ki imajo celoten vojni park zaseden z našimi vozili. Takšnih podjetij je na našem področju precej. Menim, da je treba takšne kupce občasno, če je potrebno, tudi obiskati z „letečo ekipo“ iz Novega mesta zaradi nujnih in neodložnih posredovanj. Tedaj se bodo kupci počutili varni v prepričanju, da IMV ni samo do prodaje vozila, temveč tudi do tega, da kupce zadrži in da doseže njihovo popolno zaupanje.

FANIKA SAMOKOVLJA
prodajno skladišče IMV
Beograd

Vsak kilometer 125 par

Zveni zelo veliko in neverjetno — ali ne? Toda obračun ob koncu preteklega leta je pokazal, da smo za vsak prevoženi kilometer s službenim vozilom IMV — 1600 SUPER B KOMBIBUS odšteli 1,25 din. Tako kot se je na števcu prišteval kilometer kilometru, je IMV odštevala denar.

Skromni smo in se neradi postavljamo z uspehi, pa se vendar moramo pohvaliti, da smo v preteklih letih vsak prevoženi km kar najbolje izkoristili. Cilj je bil in bo ostal, da se vozila prodajnega sektorja ne smejo vrteti v prazno.

Servisna služba je svojo trnovo pot pričela z vozili IMV — 1600 (dvotaktni motor) in z njim prihajala povsod tam, kjer je bilo potrebno intervenirati na izdelkih IMV, dostaviti manjka-

joči rezervni del in podobno. Naše podjetje pri tem ni ostalo brez posluha in je kmalu uvidelo, da se le z močnim intervencijskim voznim parkom lahko kosa s svojimi tekmeci doma in v tujini. Imeti lastni vojni park, kot ga ima prodajni sektor IMV, je želja marsikaterega podjetja, a le redko katero se lahko pohvali z njim. V tovarni smo našli sredstva za vojni park prodajnemu sektorju, ki ima zdaj 26 dostavnih in 8 osebnih vozil. Naj naštejemo nekaj dejavnosti, ki jih opravljamo z njimi:

intervencije servisnih terenskih ekip v domovini in inozemstvu, dostava prikolic iz tovarne prikolic IMV Brežice, odvoz prikolic od tovarne do železniške postaje, prevzemi reklamacijskega materiala od pooblaščenih IMV servisov, obhod terena za prodajo novih vozil itd.

Poudariti moramo, da so se sredstva, vložena v nakup teh vozil, bogato obrestovala.

Posredujemo vam nekaj zanimivih podatkov: vozilo servisne službe prevozi letno povprečno 22.000 km (vozila, ki služijo za našo dejavnost v inozemstvu, prevozijo celo čez 45.000 km). Skupno so naša vozila prevozila v 1972. letu 749.219 km. Zanimiv je podatek, da so vozila prodajnega sektorja do konca leta 1972 prevozila skupno 2.277.074 km. To pa je toliko, kot bi skoraj 57 krat obšla zemeljsko krogo.

Zmnožimo vpisane kilometre s 125 par, pa bomo kaj kmalu prišli do sklepa, da je potrebno vsak prevoženi kilometer dobro pretehtati.

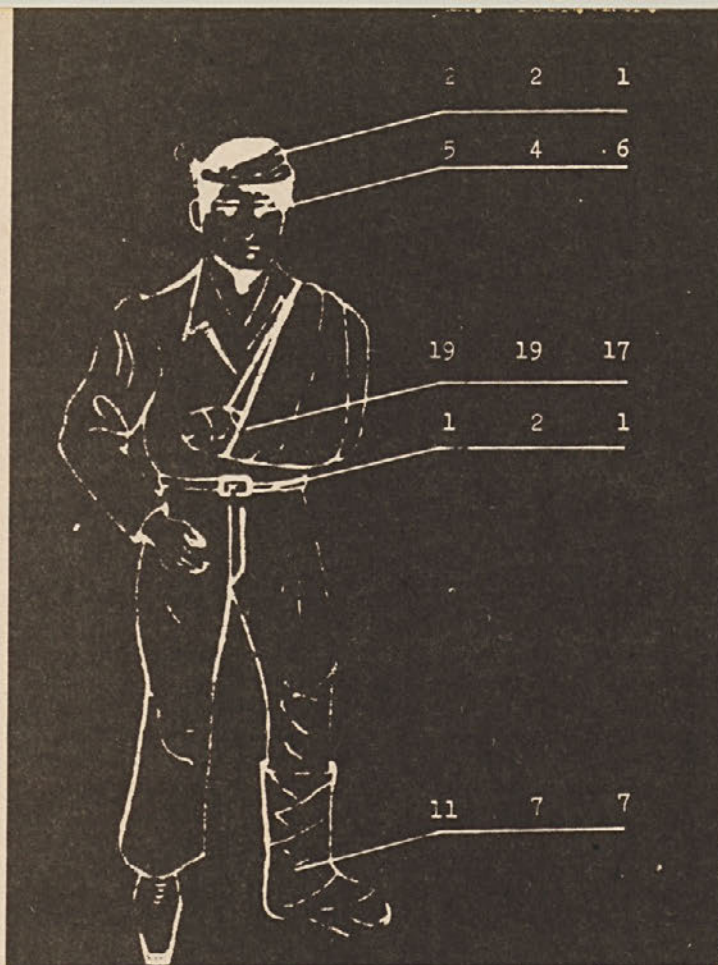
SERVISNA SLUŽBA
Čedo Negovanovič

Dobro obveščeni občani — dobri samoupravljalci!

DOSTOP DO VSEH VIROV

Delovni ljudje in občani imajo pravico biti obveščeni o delu družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov, samoupravnih interesnih skupnosti, družbenopolitičnih in družbenih organizacij, organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter društev in imajo zato pravico dostopa do vseh virov sporočil ob pogojih, ki jih določa ta zakon.

(Iz novega zakona o javnem obveščanju)

Vse kaže, da bodo imeli upokojenci v prihodnje veliko manj možnosti za dodatne zasluge, kot so jih imeli doslej. Na osnovi kritike, da so tudi dvojne plače zaposlenih upokojevcev pomemben vir socialnih razlik, predvsem pa še ugotovitve na 3. seji konference ZKJ, da ni dovolj delovnih mest za mladino, ki študira, so namreč v vseh republikah zaostriili pogoje za zaposlovanje upokojevcev. Če pa se upokojenci že želijo zaposliti, lahko prejemaajo le del pokojnine in ne vse.

Najbolj korenito so zožili možnosti za zaposlovanje upokojevcev v ožji Srbiji, v Bosni in Hercegovini, na Kosovem in Vojvodini, in sicer s preprostim receptom: ali plača ali pokojnina, obojega ne! V razvitejših delih države, še zlasti v Sloveniji, pa se bo tudi poslej splačalo zaposlovati se po upokojitvi. Tisti uživalci pokojnin v naši republici, ki nimajo polne delovne dobe, bodo morali izbirati med pokojnino oziroma plačo. Upokojenci s polno pokojninsko dobo pa bodo lahko delali in prejimali pokojnino. Pokojnine ne bo mogoče zmanjšati, če skupno z osebnimi dohodki ne bo preseгла dvojnega povprečnega dohodka vseh zaposlenih v republici v minulem letu. Če ga bo preseгла, se bo pokojnina zmanjšala, toda največ za 50%. Višino tako zmanjšanih pokojnin bomo v Sloveniji določali z družbenim dogovorom.

Podobno nameravajo urediti zaposlovanje upokojevcev tudi na Hrvaškem, vendar šele po 30. juniju. Do takrat se bodo ravnali po doslej veljavnih zveznih predpisih, hkrati pa pripravljali družbeni dogovor, ki bo vseboval pogoje, pod katerimi se bodo zaposlovali upokojenci s polno pokojninsko dobo. Vsem, ki imajo krajšo delovno dobo, vsem invalidskim upokojevcev ter uživalcem družinskih pokojnin pa bodo med zaposlitvijo pokojnine ukinili.

Zakonski predpisi, ki bodo urejali zaposlovanje upokojevcev v Črni gori in Makedoniji, bodo poslej prav tako vsebovali več elementov socialne politike kot doslej. Če se bo črnogorski upokojenec želel zaposliti, bo v načelu moral izbirati med plačo in pokojnino. Republiška skupnost socialnega zavarovanja bo s svojimi akti določila pogoje za izplačevanje dela pokojnine v primeru zaposlitve, ne pa tudi pokojnine v polnem obsegu.

Izplačevanje samo dela pokojnine, če se njen uživalec zaposli, predvidevajo tudi v Makedoniji, vendar te pravice vsi ne

bodo uživali, marveč le tisti, ki imajo polno pokojninsko dobo oziroma če je njihova pokojnina nižja od povprečnega osebnega dohodka v republici.

Kdor izmed upokojevcev bo torej želel v prihodnje delati tudi po upokojitvi, bo imel to možnost, vendar vsi za svoje delo ne bodo prejimali seštevka pokojnin in prejšnjih osebnih dohodkov, marveč nekaj manj. Vsak sam se bo moral odločiti, ali se mu delo po upokojitvi ekonomsko še izplača ali ne. O istem vprašanju so verjetno razmišljali tudi zakonodajni organi v jugoslovanskih republikah in pokrajinah, saj so sprejeli v tistih republikah, kjer delovne sile primanjkuje, milejša merila pri zaposlovanju upokojevcev, precej ostreje pav tistih, kjer se ubadajo z nezaposlenostjo.

Nesreče pri delu

V januarju, februarju in marcu je bilo 125 poškodb na delu in sicer v naslednjih oddelkih: Proizvodnja avtomobilov: 58 primerov

– lakirnica 4 primeri
– mont. dost. in os. voz. 15 primerov

– karosernica 16 primerov

– presernica 14 primerov
– meh. obdelava 9 primerov

Proizvodnja prikolic: 39 primerov

Skupne službe: 28 primerov

Na poti na delo in z dela so se poškodovali naslednji delavci: Kostrevec Marjan, Kobe Anton, Verbič Oto, Kastelic Franc, ing. Sever Marin, Petretič Martin, Bele Franc, Palčič Franc, Andrejčič Jože, Jarc Ludvik, Sitar Cveto, Frantar Anton, Zu-

pan Aleksander, Luzar Anton, Rihtar Fanika, Erjavc Franc, Turk Jože, Vovko Ludvik, Rudman Vinko, Gazvoda Milan, Hostar Albert, Nosan Jože, Lukek Niko, Grandovec Franc.

Vzroki poškodb so naslednji:

– neuporaba zaščitnih sredstev 9 primerov

– nepoučenost 7 primerov

– nepazljivost 17 primerov

– neuporaba teh. zaščite 12 primerov

– teh. pomanjkaljivost 19 primerov

– neprav. delovni postopek 20 primerov

– neustrezna del. sredstva 23 primerov

– vrez z ostrimi robovi 18 primerov

**Nočemo
družbe
revnih
in bogatih!**

„Zveza komunistov in vse organizirane socialistične sile naj odločno premagujejo in odstranjujejo vse tiste tokove v življenju, ki razslojujejo družbo na revne in bogate.“

Potrebna je nujna, organizirana in široka akcija za odpravo virov bogatitve, pridobivanja dohodka brez dela oz. v nesorazmerju z vloženim delom, vodijo pa naj jo komunisti. Za premajhno učinkovitost pri odstranjevanju teh pojavov so odgovorni organi, ki so dolžni sprejemati zakone in odloke o obdavčenju čezmernega zaslužka, organizirati sposobne davčne in druge inšpekcijske organe, ki bodo dosledno in brez omahovanja uresničevali zakonske predpise in odloke državnih in samoupravnih organov.“

IZ PISMA
PREDESEDNIKA ZKJ

S pojmom socialne diferenciacije označujemo celovitost socialnih razlik, ki nastajajo med ljudmi v procesu ustvarjanja in delitve materialnih in duhovnih dobrin. Te razlike se kažejo v različnih sposobnostih in možnostih za ustvarjanje materialnih in duhovnih dobrin, v različni udeležbi posameznika v dohodku, v različnih oblikah in obsegu premoženja, v različnih možnostih in načinih zadovoljevanja človekovih potreb ter različnem družbenem položaju ljudi.

Temelji oz. objektivni izvori socialnih razlik so predvsem:

- družbena delitev dela, torej različen položaj posameznih dejavnosti v procesu družbene reprodukcije ter različen položaj posameznika in skupin ljudi v delovnih procesih ustvarjanja materialnih in duhovnih dobrin;
- različne fizične in psihične lastnosti posameznika;
- proizvodni odnosi in njim ustrezajoč družbenoekonomski sistem;

- različne možnosti posameznih kategorij prebivalstva pri porabi dobrin, ki se financirajo iz raznih oblik splošne oziroma družbene potrošnje;
- različne začetne možnosti ljudi, zlasti otrok in mladine pri pridobivanju znanja in s tem ustreznega mesta v družbeni delitvi dela;
- zasebna lastnina in sistem dedovanja;
- sistem vrednost in sankcij, ki kot moralni dejavnik vplivajo na obnašanje ljudi v medsebojnih odnosih in v delitvenem procesu.

Vsi ti in še drugi izvori socialnih razlik delujejo v tesni medsebojni povezanosti in predvsem tako prikazujejo prave razsežnosti socialne diferenciacije.

Z obravnavo socialnega razlikovanja želimo doseči izoblikovanje socialne varnosti delovnih ljudi in občanov v našem socialističnem samoupravnem sistemu.

Pod socialno varnostjo v širšem pomenu besede pojmujeemo gotovost posameznika, družine ali druge socialne enote, da se njen socialni položaj ne bo poslabšal in da lahko z lastno dejavnostjo in s pomočjo družbe obvlada svoje osebne, ekonomske, tehnološke in socialne okoliščine: le-te lahko namreč ob nenehnem spreminjanju razmer kadarkoli ogrozijo socialno varnost ljudi.

Kateri so temelji socialne varnosti pri nas? Socialna varnost pri nas ni zaznamovana le na osebnem dohodku, sploh pa ne na kakršnekoli kopičenju dohodka in zasebnega premoženja in na posredovanju države.

Osnove socialne varnosti pri nas so:

- prevladujoča družbena lastnina proizvodjalnih sredstev;
- samoupravljanje delovnih ljudi na vseh področjih družbe-

nega dela, torej ne neodtujljivi pravici, da sami razpolagajo s pogoji, sredstvi in rezultati dela;

- medsebojna solidarnost in
- dohodek iz dela.

Gre torej za povsem drugačne družbene odnose, ki dajejo pri zagotavljanju socialne varnosti naši družbi očitne prednosti, seveda pa jih moramo dovolj izkoriščati ter se boriti za njihovo neprestano krepitev.

Socialna politika nasploh se torej v naših razmerah ne omejuje le na klasično socialno dejavnost, to je na zasilno blaženje posledic socialnega razlikovanja, temveč obsega celotno družbeno aktivnost posameznika pri urejanju delovnih in življenjskih pogojev, ker je le tako lahko aktiven dejavnik pri odpravljanju izvorov socialnega razlikovanja.

Najpomembnejše sredstvo uspešne politike je zoževanje socialnih razlik, zaviranje negativnih socialnih razslojevanj in krepitev mobilnosti. Tu lahko mnogo pripomore pravilno

usmerjanje splošne oziroma družbene potrošnje, ki se pretežno oblikuje in troši po načelu solidarnosti, kar pomeni, da občani prispevajo k sredstvom za to dejavnost po svojih možnostih, uporabljajo pa jih po potrebah.

Iz tega sledi: če hoče neki družbeni red, recimo socializem, dokazati svoje prednosti pred drugim družbenim redom, ni dovolj, da uspešno tekmuje z njim v povečanju produktivnosti dela in materialnega blagostanja ljudi, temveč mora zagotoviti večjo socialno varnost ljudi in boljše medčloveške odnose.

Socialne razlike se začnejo pri delu: kaj kdo dela in koliko – od tega se meri dohodek . . .

Tehnološke novosti v proizvodnji lesnih elementov prikolic

Danes na srečo tudi pri nas ni več potrebno razglabljati o tem, ali smo za racionalizacijo proizvodnje ali ne. Konkurenca na zunanem tržišču nas je preprosto prisilila, da razmislimo o tehničnem napredku, ki omogoča modernizacijo sodobne proizvodnje. Industrijski razvoj je v zadnjem času bistveno spremenil stare razmere tudi pri nas. Industrija se srečuje s problemom zastarelih strojev pri nas kakor tudi v razvitih deželah. Vse pogosteje se dogaja, da so stroji in naprave sicer še v dobrem stanju, zaradi naglega napredka pa so postali nekonkurenčni. Primerjava z novimi stroji pokaže, da so v ospredju vprašanja zamenjave človeka,

predvsem pri krmiljenju in vodenju.

V zadnjih letih so naši lesno predelovalni obrati kljub zastareli in dotrajani strojni opremiti dosegali dobre rezultate. Količine lesnih elementov prikolic so se iz leta v leto večale, hkrati pa so se povečevale tudi zahteve po boljši kvaliteti. Kapacitete strojev so maksimalno iskoriščene, na delovnih mestih z ozkimi grli pa se dela v treh ali celo štirih izmenah.

Proizvodnja se je torej večala na način, ki zagotavlja le začasne uspehe, ker ostaja storilnost na enakem nivoju ali pa celo pada. S to storilnostjo pa podjetje ne bi moglo biti več dolgo kos tuji konkurenci. Po-

goj za nadaljnji uspeh proizvodnje prikolic je večja storilnost in večje količine letno proizvedenih lesnih elementov prikolic, da bi zadovoljili zmogljivostim montažnih tovornih prikolic v Novem mestu, Brežicah in v Belgiji.

Ker gornjim zahtevam ni bilo več mogoče ustreči z zastarelimi in izrabljenimi stroji majhnih kapacitet, se je CDS IMV odločil za nabavo nove strojne opreme, namenjene za obdelavo lesa, da se odpravijo ozka grla, hkrati pa se z novimi, visoko produktivnimi stroji poceni proizvodnja pohištenih elementov in s tem tudi prikolic.

(nadaljevanje na 14. strani)

Kaj so pokazali zdravniški pregledi

IV. skupina: okvare, kjer smo priporočali omejitve del s posameznimi substancami ali zamenjavo delovnega mesta.

Tabela ima naslednjo vsebino:

Skupina	število	odstotek
I.	139	45,13
II.	101	32,79
III.	55	17,86
IV.	13	4,22
	308	100,00 %

V prvi skupini lahko pričakujemo maksimalno delovno sposobnost, odpornost proti večini boleznim, manjši bolniški stalež ter manj poškodb. Druga skupina je za delovno organizacijo manj zanesljiva delovna sila, ki pogosto izostaja z dela zaradi manjših okvar, lažje in pogostejše se poškoduje. Skupina je važna predvsem v tem, da se pomanjkljivosti in lažja obolenja lahko in z manjšimi sredstvi zboljšajo v organiziranem pristopu (redno zdravljenje zobovja, pravilna in redna prehrana, ureditev higienskih razmer in navad, pravičen način življenja, rekreacija, zdravstveno prosvetno delo itd.). Ta skupina je poglavita „notranja rezerva“ za zmanjšanje bolniškega staleža in povečanje storilnosti pri delu.

V tretji skupini zajemamo bolj ali manj izraženo patologijo kroničnih boleznim, kjer je delovna sposobnost že zmanjšana, potrebna pa je tudi večkratna intervencija zdravstvene službe. Zmanjšano delovno sposobnost nadomestijo delavci in organizatorji dela s pridobljenimi izkušnjami pri delu, s posebnimi ukrepi in zaščitnimi sredstvi ali z omejitvijo posameznih prezahtevnih delovnih operacij. Ob rednem zdravljenju lahko nekatere delavce s kroničnimi obolenji ohranimo pri zadovoljivi sposobnosti za delo.

V četrti skupini so potrebni še posebni ukrepi tehnične in zdravstvene zaščite pri delu.

Preglednica v celoti nam pove, da je splošna patologija bolj zastopana kot poklicne bolezni. Iz tega lahko tudi sklepamo, da varnostna služba in vodstvo podjetja dobro skrbita za zdravje delavcev in izvršujeta predpise o zaščiti pri delu. Hkrati ugotavljamo, da se delavci premalo zavedajo vrednosti zdravja in zaradi nepoučenosti, razvad ali lagodnosti opuščajo skrb za svoje zdravstveno stanje (opuščanje zajtrka, neredna prehrana,časne ali trajne preobremenitve po delovnem času, zanemarjanje rekreacije, prekomerno uživanje nikotina, alkohola itd.)

V splošnem zdravstveno sta-

nje ni katastrofalno, je pa nekoliko slabše, kot so ga dobili v drugih kolektivih, ki so jih primerjali. Na podlagi takega zdravstvenega stanja lahko pričakujemo večji bolniški stalež od poprečja v občini ali regiji.

Podatki o kajenju so kar ugodni: ne kadi 200 delavcev (64,94 %), do 10 cigaret kadi 35 (11,36 %), do 20 cigaret 67 (21,75 %), preko 20 cigaret 6 (1,95 %). Slika je ugodna.

Ne pije 78 (25,32 %) delavcev in delavk. Do 1/2 l vina dnevno pije 162 delavcev (52,60 %), 17 (5,52) do enega litra, 5 (1,62 %) preko enega litra, občasno 21 (6,82 %), žgane pijače 4 (1,30 %) in pivo 21 (6,82 %) delavcev.

Naj povemo še to, da se posameznosti tudi dokaj hitro izboljšujejo. Ob ponovnih pregledih delavcev, ki jih že več let kontroliramo, vidimo znatno izboljšanje prehrabnih navad, popravilo zobovja, izboljšanje socialnega stanja, stanovanjskih razmer in podobno.

Pri 308 pregledanih delavcih sp v 13 primerih predlagali spremembo delovnega mesta zaradi zmanjšane delovne sposobnosti. Samo v enem primeru je bil vzrok poklicna bolezen, v ostalih 12 primerih pa splošna obolenost oziroma invalidnost. Pri 55 delavcih smo ugotovili delno zmanjšanje delovne sposobnosti, vendar bodo ti še lahko zaposleni na istem delovnem mestu, potrebni pa bodo ukrepi ali varnostne ali zdravstvene službe. Pri 101 delavcu so ugotovili posamezna obolenja, ki bistveno ne vplivajo na delovno storilnost. 139 delavcev je bilo zdravih.

Na osnovi ustreznih zakonskih določil smo lani poslali na periodične zdravniške preglede 308 delavcev. Preglede je opravil Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, dispanzer za medicino dela.

Namen zdravniških pregledov je bil:

– oceniti zdravstveno stanje in delovno sposobnost delavcev,

– ugotoviti poklicne bolezni in posamezne zdravstvene okvare, če so že prisotni znaki strupenih snovi v organizmu,

– ugotoviti akutna in kronična obolenja, ki niso poklicne okvare in ki v veliki meri vplivajo na splošno delovno sposobnost.

Po opravljenem pregledu je zavod analiziral pridobljene podatke in ugotovil naslednje:

1. starostna struktura:

skupina	število	odstotek
do 19 let	33	10,72
20 do 29 let	110	35,72
30 do 39 let	123	39,93
40 do 49 let	40	12,99
50 in več let	2	0,64
	308	100,00

Z oziroma na to, da je analizirana skupina delavcev velika, jo lahko vzamemo kot statistični vzorec in podatke primerjamo za celoten kolektiv. Poprečna starost pregledanih je nekaj nad 31 let. Važna je tudi zaposlitev na delovnem mestu, ki se giblje med 8 in 5 mesecev.

Pregledane delavce je zavod z ozirom na zdravstveno stanje razvrstil na štiri skupine:

I. skupina: zdravi delavci brez bolezenskih znakov (diagnoz),

II. skupina: delavci z manjšimi okvarami zdravja, ki ne zahtevajo večjega zdravljenja in so za delo popolnoma sposobni, (manjše invalidnosti, blagi znaki kroničnih boleznim, manjše prirojene napake, defekt in karies zob, rekonvalescenca, občasne kontrole itd.)

III. skupina: večje okvare zdravja, ki zahtevajo zdravljenje in kontrolo, vendar lahko nadaljujejo delo na istem delovnem mestu (okvare srca in ožilja, povečan krvni pritisk, delni invalidi, pogostejši recidivni revmatiz-

em, okvara sluha in vida itd.) V to skupino so zajeti tudi vsi tisti, ki morajo pri delu nositi posebna zaščitna sredstva (antifoni, zaščitne kreme itd.), ali lahko delajo ob drugih dodatnih ukrepih.

Da bi izboljšali zdravstveno stanje, priporočam dispanzer za medicino dela delavcem naslednje:

1. osebna navodila in napotke, ki so jih prejeli ob pregledu v ambulanti, ali pismeno v izvidu zdravniku, naj dosledno upoštevajo.

2. Pri prevzemanju delovnih obveznosti v podjetju, doma in družbi je potrebno upoštevati zmogljivosti in sposobnost organizma. Vsako pretiravanje po daljšem času zapuščam posledice. Delo, počitek, rekreacija, šport, razvedrilo ter družbeno in kulturno udejstvovanje morajo biti medsebojno vsklajeni in razporejeni.

3. Z izboljšanjem življenjskega standarda morajo skrbeti tudi za dvig zdravstvenega varstva in osnovnih higienskih pogojev in navad (prehrana, stanovanje, zdravstveno izobraževanje, navade, razvade).

4. Ugotovljene bolezni in pomanjkljivosti je potrebno redno zdraviti v pristojnih enotah zdravstvene službe.

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

ra sredstev, marveč vpliva na to v veliki meri izbira strokovnega kadra, ki je zadolžen za vzdrževanje strojev.

Za delovanje vsakega stroja so potrebni: energija, informacijski organi, krmilni mehanizmi in delovni agregati. Od stopnje avtomatizacije stroja pa je odvisno, kakšen je delež človeka. Čim višja je avtomatizacija, tem manjši je delež človeka in obratno. Vedno pa človek neposredno ali posredno vpliva na delovanje stroja, s tem pa tudi na kvaliteto izdelka in rok trajanja stroja. Če bomo vsi, ki delamo posredno ali neposredno na novih strojih, to upoštevali, bomo dosegli, kar od te opreme pričakujemo.

Klasični postopki izdelave lesnih elementov imajo vrsto šibkosti, ker so pač prilagojeni obstoječi strojni opremi in prostoru. Z montažo nove opreme pa je potrebno urediti:

1. sušenje, temperiranje in transport žaganega lesa za izdelavo letvic za elemente,
2. pripravo letvic,
3. pripravo plošč,
4. lepljenje elementov in
5. strojno poobdelavo elementov po lepljenju

(Nadaljevanje prihodnjič)
Dipl. ing. JANEZ BRINC

Tehnološke

(nadaljevanje s 13. strani)

Jeseni 1972 je bila naročena strojna oprema pri nemških in italijanskih firmah, specializiranih za izdelavo lesno predelovalnih strojev. Del naročene opreme je že dobavljen in montiran, del pa je na poti in bo prispel aprila in maja.

Ta oprema bo montirana v tovarni opreme Črnomelj, v tovarni Podgorje Šentjernej, na Suhorju, v Semiču in v proizvodnih prostorih montaže prikolic v Novem mestu. Delitev opreme po tovarnah je narekovala tehnologija, narejena po delitvi proizvodnega programa proizvodnje prikolic.

Da bo delo z novo strojno opremo čim bolj ekonomično, jo moramo pravilno montirati, uporabljati in vzdrževati. Polavtomatski in avtomatski stroji, ki opravljajo več delovnih operacij, so visokoproduktivni, zato pa tudi dragi in občutljivi. Ti stroji zahtevajo posebno pozornost pri posluževanju in vzdrževanju. Nekateri obrati posvečajo vzdrževanju strojev premalo pozornosti, kar se odraža na kvaliteti in količini proizvodov. Za smotno vzdrževanje ni važna samo pravilna izbi-

Uspešen nastop intervencijskih vozil

Vedno večji promet in njegov razvoj močno povečuje prometno gostoto motornih vozil na naših cestah. Nujna posledica tega je seveda vedno večje število okvar na vozilih, a tudi večjih ali manjših karambolov, žal celo nad evropskim povprečjem, ko so vozila onesposobljena za odvoz na lastnih kolesih.

Tak položaj je zahteval od oskrbovalcev uslug na cesti, zlasti pa od avtomoto zvez, servisnih služb in gasilcev, da so ali predelovali razne tipe vozil, ki naj bi služili intervencijski pomoči na cesti ali pa se usmerili na uvoz v za to specializirana vozila.

Iz vseh teh razlogov se je Industrija motornih vozil Novo mesto odločila, da

proizvede svoje specializirano intervencijsko vozilo, upoštevajoč pogoje in specifičnosti jugoslovanskega prometa, čemur vse pa tudi specializirani „uvoženci“ ne zadostijo. Tovarna je zato po priporočilu avto-moto zveze in upoštevajoč vse njihove in lastne izkušnje izdelala prototip takega vozila že pred dvema leti, ki ga je dala v eksploatacijo in preizkušanje. Po skoraj dveh letih zbiranju vseh pomanjkljivosti zaželenih izboljšav in dopolnil, zbranih atestih in strokovnih mišljenjih je bila izdelana nova izpopolnjena ter izboljšana prototipna serija, ki jo že prav uspešno uporabljajo v praksi.

Samo intervencijsko vozilo je uspešna samorasla edin-

stvena konstrukcija, ki omogoča njegovo uporabo za odvoz poškodovanih vozil, za vleko, za reševanje, pa tudi kot servisno mehanično pomoč pri okvarah. Vozilo je narejeno tako, da ga je mogoče še dopolnjevati v potujočo „rampo“ ali potujočo kompletno mehanično delavnico.

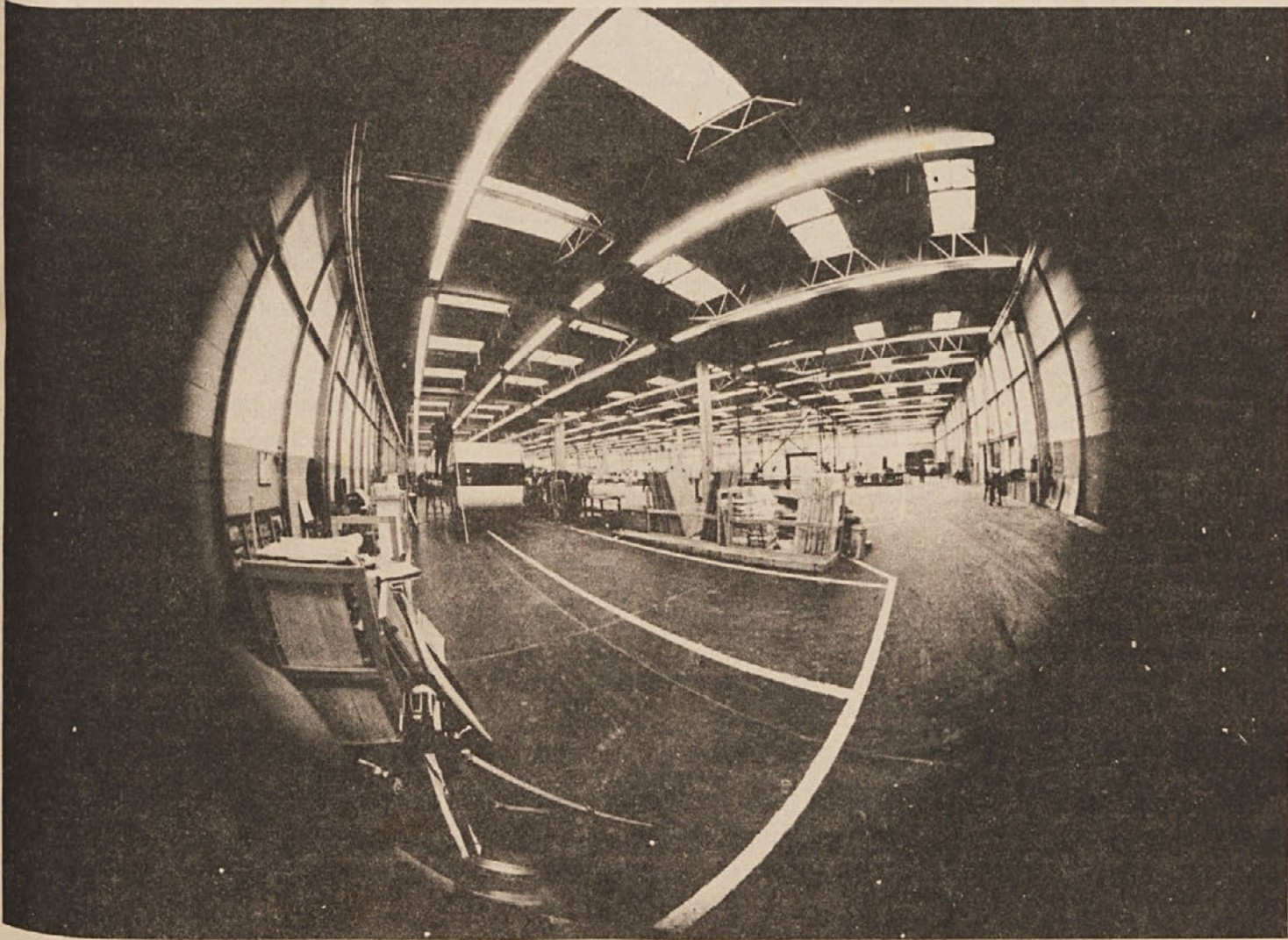
Intervencijsko vozilo IMV ima spredaj kabino za šoferja in pomočnika, zadaj 1810 mm širok plato s 510 mm širokimi voznimi pasovi dolžine 4200 mm v višini 450 mm. Ob strani so pločevinaste skrinje za orodje in intervencijsko opremo, v sredini pa navozna mostova in vlečni drog. Vozilo ima tudi vitlo z enojnim ali dvojnimi vpetjem vrvi za navlačenje

ali reševanje poškodovanega vozila. Intervencijsko vozilo poganja bencinski motor 60 KM preko prednjih koles. Zadaj ima dve torzijsko elastični premi z medkolesno razdaljo 2190 mm. Predvidena teža tovora je 1500 kg.

Nizka izvedba široka medkolesna razdalja pod tovorom in pribl. 4 m dolga medosna razdalja dajejo temu vozilu še posebno stabilnost.

Po zadovoljivih rezultatih prvega preskusnega obdobja gleda tovarna optimistično na prodajo teh vozil in je prepričana, da bodo osvojila tržišče, saj skoraj ni uporabnejših primerkov pri relativno zelo nizki in visoko konkurenčni ceni.

Ing. MARKO LINDTNER

Nenavaden pogled v proizvodnjo prikolic v Brezicah

Med kritičnimi Danci

V začetku 1972 smo tudi na Danskem po sklepu samoupravnega organa in na osnovi poslovne odločitve in odgovarjajočih odobritev zveznih organov osnovali lastno prodajno firmo pod imenom IMV - ADRIA CARAVAN DANMARK A. S. Vejle, z nalogami: organizacija preskrbe rezervnih delov in opreme, servisiranje in marketing službe za dansko tržišče. Že v lanskem letu smo v Kurirju poročali o programu dejavnosti in planu prodaje ADRIA karavanov na Danskem.

Naša prodajna organizacija na Danskem je organizirana po postavljenih načelih in je v zelo kratkem času zabeležila uspešno prodajo. Da bi se prodajna mreža še bolj učvrstila, se je firma udeležila sejma prikolic v Kopenhagnu („Bella Centret“) v januarju letos. Na tem sejmu so bili zastopani tudi vsi drugi večji evropski proizvajalci pri-

kolic. Posebno močno so bili zastopani angleški proizvajalci, ki že od začetka držijo prvenstvo v prodaji prikolic. V zadnjem času pa tudi „mlajši“ proizvajalci želijo nadomestiti zamujeno. Zanimivo je, da se na Danskem že nekaj let proda letno 4-5 tisoč prikolic vseh tipov, razen mobilheimov. Za mobilheime ne dobijo danski državljani dovoljenja za postavitve.

Iz gornjega podatka lahko sami ugotovimo, da prodaja prikolic po obsegu na Danskem ne narašča. Narašča pa nakup montažnih lesenih hišic, ki jih uporabljajo za vikende ali za stanovanja. Vsak kupec take hišice oziroma stanovanjske hiše ne plačuje večjega dela davka na dohodke toliko časa, dokler ne odplača kredita za nakup. Kupci prikolic so zato zelo zahtevni, saj hočejo enako udobje kot v montažni hišici. Vsako sezono se proda manj prikolic, ki

nimajo že serijsko vgrajene popolne opreme. Naša ADRIA se je zelo hitro prilagodila zahtevnim pogojem danskih kupcev. Še bolj se bo ADRIA utrdila na danskem trgu, ko bo uresničila načrt na področju oskrbe z rezervnimi deli in servisiranja.

Sredi maja bo firma odprla centralno skladišče rezervnih delov in lastno servisno delavnico v mestu Rindsted na otoku Seeland, 60 km od Kopenhagna. Ta lokacija je zelo ugodna zaradi tega, ker je v bližini glavnega mesta in tudi v neposredni bližini železniške postaje z dobro in veliko razkladalno rampo. Servisna delavnica in skladišče rezervnih delov bosta razporejena v zgradbo lesene konstrukcije, ki jo je firma najela za 5 let. S preureditvijo prostorov bo zgradba lepša in kljub skromnosti dovolj funkcionalna ter bo dostojno zastopala našo prodajno organizacijo na Danskem.